

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 1 • januari 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

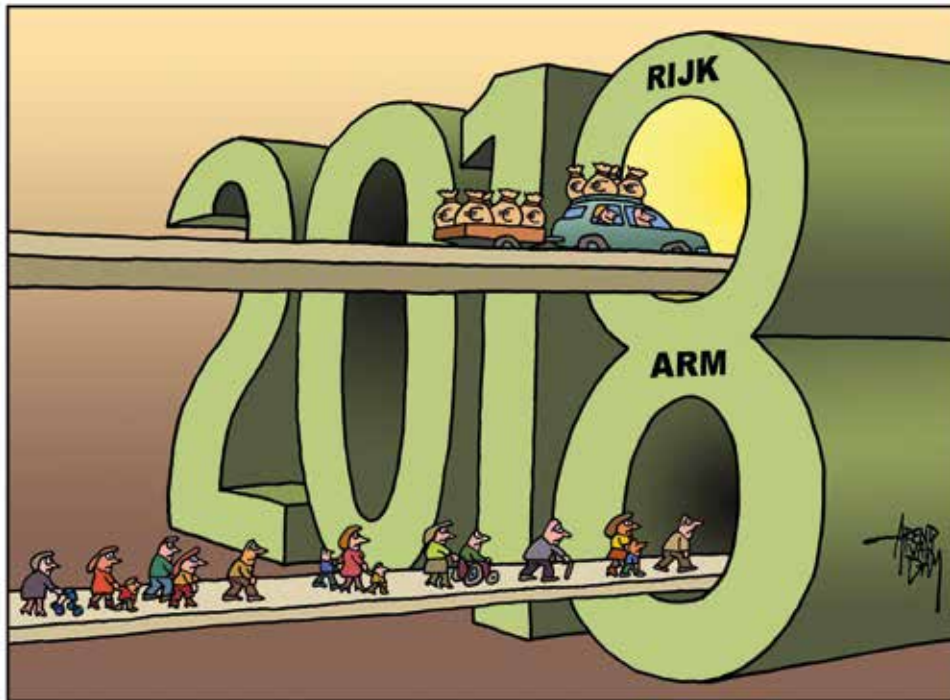

LILIAN MARIJNISSEN KLAAR VOOR DE STRIJD

ACHT JAAR IN BEELD: EMILE ROEMER

UTRECHT: DE SLAG OM HOOG CATHARIJNE

Arend van Dam

valse start

GOED GEKLEED OP STRAAT

De gemeenteraadsverkiezingen komen eraan. De beste verkiezingsstunt? U! Als mensen een leuk mens als u met een SP-jas, -shirt of -sweater zien, gaan ze zeker SP stemmen. In de SP-shop kunt u zich voor een schappelijke prijs kleden volgens de laatste tomaat-trend.

 shop.sp.nl/shop/particulier/kleding

ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

EEN GOED VOORNEMEN: WORD ACTIEF

Goede voornemens zijn vaak commercieel: 'koop nu nicotinepillen', 'neem nu een abonnement op de sportschool' en 'begin nu een dieet van peperdure afslankshakes'. Maar, één goed voornemen raad ik je wel aan: laat 2018 het jaar zijn waarin je opstaat en in actie komt voor een betere wereld. Ben je lid van ROOD en nog niet actief? Neem contact op met het ROOD-bestuur of je SP-afdeling. Ken je mensen die geïnteresseerd zijn in ROOD? Maak ze lid! Samen bouwen we de beweging uit die mensen weer de macht laat pakken en die de macht van het grote geld wil breken. Samen bouwen we de beweging uit die gemeenschap en solidariteit voorop stelt!

Lisa de Leeuw, voorzitter ROOD, jong in de SP

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Suzanne van de Kerk
Karen Veldkamp

Foto cover
Suzanne van de Kerk

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel
Schot in de roos:
het Zorgbuurthuis
4

Emile en Lilian
'Trots op hoe we
dit gedaan hebben'
6

Bedankt, Emile
Acht jaar in beeld
12

Utrecht
Van wie is de stad?
20

Première
Theater voor Elkaar
22

- 14 Economie: Iedereen moet in de donut zitten**
- 19 Heerlen: Stuur Tihange en Doel met pensioen**
- 26 Uitgelicht: Allemaal even opletten!**
- 28 LinksVoor: Marije van Hell heeft stapels Ip's**
- 29 Mijnwerkers-misère: Indringende expositie in Helmond**

- 16, 17, 18, 24, 25, 27 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel**
- 32 Theo de buurtconciërge**

COLUMN

Met moed en optimisme

De feestdagen liggen achter ons. Ik hoop dat u daar met uw naasten van heeft genoten. Voor mij waren het bijzondere dagen. Na twee weken hectiek en veel leuke reacties was het een mooi moment van bezinning en van vooruitkijken naar de opdracht die ons wacht.

In Den Haag hoor ik namelijk continu 'de crisis is voorbij'. Maar voor wie precies, vraag ik me dan af. Voor de leraren die tot hun 71^e door moeten werken? Voor de mensen die geen betaalbaar huis kunnen vinden of hun huur hebben zien stijgen? Voor al die jongeren die een onzeker contract hebben en niet aan een toekomst kunnen bouwen? Voor de mensen die hun zorgkosten niet kunnen betalen?

Van de hoge Haagse heren hoeven we niet veel te verwachten. Zij gaan door op de ingeslagen weg: de grote bedrijven krijgen de cadeautjes en de mensen de rekening. En dat wat van ons allemaal is, onze verzorgingsstaat, wordt overgeleverd aan de pakken-wat-je-pakken-kan-managers. Ondertussen worden de mensen die het echte werk doen gewantwoord en proberen sommige politici mensen tegen elkaar uit te spelen.

Het is aan ons om te laten zien dat het anders kan. De SP is de bondgenoot van iedereen die vindt dat het menselijker en socialer moet. In het parlement zijn wij hun stem, buiten het parlement komen we samen met hen in beweging. Voor een overheid die waakt over ons algemeen belang en mensen zekerheid en vertrouwen geeft. Met een zekere baan en fatsoenlijk loon, een betaalbare woning en een goede oude dag.

Eensgezind, met moed en met optimisme gaan we aan de slag om te bouwen aan ons menselijk en sociaal alternatief. Ik wens u allen een goed, gezond en strijdbaar 2018 toe, ik heb er zin in!

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

HET ZORGBUURTHUIS

Het lijkt voor velen tegenwoordig een utopie: op een menswaardige manier oud kunnen worden, met goede zorg en in de vertrouwde omgeving. Met het initiatief voor Zorgbuurthuizen schetst de SP hoe het wél kan. En dat het de zorg doeltreffender, overzichtelijker en betaalbaar maakt.

HET IS WAT VEEL SP-AFDELINGEN steeds vaker horen: ouderen die hun levensavond graag zoveel mogelijk willen doorbrengen in hun eigen buurt, kleinschalig, in hun vertrouwde omgeving.

Niet meer naar een ander dorp of naar de andere kant van de stad hoeven verhuizen, maar rustig en samen oud kunnen worden als thuis blijven wonen niet meer gaat.

Om iedereen die mogelijkheid te kunnen bieden, heeft de SP het initiatief voor Het Zorgbuurthuis gepresenteerd. Het plan is een antwoord op de ontwikkeling dat veel ouderen langer thuis blijven wonen, zeker na de grootschalige sluitingen van verzorgingshuizen in ons land. 'Het Zorgbuurthuis gaat uit van kleinschalige en menswaardige

zorg in je eigen buurt, voor ouderen die het thuis niet meer redden', zegt Lilian Marijnissen.

Zo'n Zorgbuurthuis moet er zoveel mogelijk uitzien als een normale woning; met een kleine groep mensen die daar samen wonen. 'Met vast personeel, dus een aantal zorgverleners die de bewoners, familie en burens ook kennen. Met goed en vers bereid eten. Met een inloopfunctie voor de buurt, zodat ouderen die nog zelfstandig wonen bijvoorbeeld wel mee kunnen komen eten of kunnen komen helpen met koken.' Maar zorg gaat verder dan alleen (hulp bij) het wassen, aankleden en medicijnen toedienen. 'Zorg is ook welzijn, kwaliteit van leven. Het voorhanden zijn van een sociaal

netwerk, een sociaal leven, is in dat opzicht heel belangrijk. Daarom is Het Zorgbuurthuis nadrukkelijk in de schaal van de buurt geplaatst, dicht bij de mensen die mantelzorg verlenen, dicht bij vrijwilligers, dicht bij burens, vrienden en bekenden. Het vertrouwen en persoonlijke wordt verder versterkt door met vast personeel te werken.

Het plan heeft als ondertitel *Verzorgingshuis 2.0*, en dat is niet voor niets. Het kabinet-Rutte II zette flink het mes in de langdurige zorg; een bezuiniging die zou zijn ingegeven door de wens van veel ouderen om langer thuis te blijven wonen. De golf van sluitingen van verzorgingshuizen voor mensen die lichte zorg nodig hebben, maakte dat

voor velen het verzorgingshuis onbereikbaar werd. Bizar: een oudere heeft te weinig zorg nodig om in een verpleeghuis te mogen wonen, maar heeft tegelijkertijd te veel zorg nodig om thuis te kunnen blijven wonen. En tegelijkertijd werd er ook nog eens flink bezuinigd op de thuiszorg. En ondertussen steeg het aantal ongelukken en valpartijen onder ouderen de laatste jaren dramatisch...

Minder kosten

Voor het opzetten van Zorgbuurthuizen is het zaak dat er een centrale financiering plaatsvindt vanuit de Wlz (Wet langdurige zorg) en dat indicatiestelling gedaan wordt door zorgverleners, zo bepleit het plan. Verder moeten de ontwikkeling en het beheer van het vastgoed in handen komen van woningcorporaties en moet het opstarten van een Zorgbuurthuis onder toezicht staan van het ministerie van VWS. De rode draad in die aanpak: minder geld naar bureaucratie, meer naar zorg. Zeker: dat vergt een andere manier van het inrichten van de zorg

en dat is geen kleinigheidje. Maar om een vliegwieleffect in gang te zetten voorziet het plan in het beschikbaar stellen van een startsubsidie van 100 miljoen euro waarmee de komende twee jaar op zo'n honderd locaties Zorgbuurthuizen van de grond getild kunnen worden. De eventuele (bureaucratische) knelpunten die daarbij zouden kunnen opduiken, kunnen dan via door de Tweede Kamer te nemen vervolgstappen opgeheven worden.

Tegelijkertijd zal blijken dat de kosten voor de financiering van zorg en voorzieningen in de Zorgbuurthuizen op termijn wezenlijk lager zullen zijn dan de huidige kosten in de zorg voor en door administratie, regels, bureaucratie en management. Daarnaast is een verminderde druk te verwachten op de spoedeisende hulpposten en afname van de zorgkosten die worden gemaakt als resultaat van onder meer valpartijen en eenzaamheid. Lilian Marijnissen: 'Als je oud kunt worden in je eigen buurt, behoud je je sociale contacten en is de kans op eenzaamheid kleiner. Daarom stellen wij ook voor dat je partner mee moet kunnen verhuizen naar Het Zorgbuurthuis, ook al heeft die nog geen zorg nodig. De vrijwilligers zijn bekende gezichten, die zich dichtbij inzetten voor hun eigen buurt en bureaus. Geen anonieme zorg met lange, kille gangen – maar Het Zorgbuurthuis als onderdeel van een betrokken gemeenschap.'

Aan het plan voor de Zorgbuurthuizen werkten veel mensen uit uiteenlopende sectoren mee, van zorgverleners tot zorgbestuurders, van wetenschappers tot opinie-makers en zelfs een verpleeghuisarchitect en een filosoof. En natuurlijk ouderen zelf. Het plan kreeg trouwens op een opmerkelijke manier navolging in de Tweede Kamer. Lilian Marijnissen vertelt: 'Direct na het lanceren van ons plan omarmde zorgminister Hugo de Jonge het. In eerste instantie wilde een nipte meerderheid van de Kamer er vervolgens niet aan, omdat de regeringspartijen niet wilden. Maar daags daarna kwam regeringspartij ChristenUnie met een voorstel dat wel erg in de buurt kwam van ons idee voor zorgbuurthuizen. En toen was er wél een meerderheid voor. Zo gaat dat kennelijk. Maar de conclusie is: het SP-initiatief is een schot in de roos.' •

tekst Rob Janssen

foto Frank Muller / HollandseHoogte ©

www.sp.nl/sites/default/files/defzorgbuurthuizen_1.0_2.pdf

COLUMN

Staken in het algemeen belang

De eerste staking van 2018 is een feit. De buschauffeurs en machinisten in het streekvervoer legden begin dit jaar behoorlijk massaal het werk neer. Eén eis sprong bijzonder in het oog: een normale plaspaauze. In de zorg bracht de door VVD, D66, het CDA en zelfs PvdA jarenlang geprezen marktwerking ons eerder al stopwatchzorg en pyjama-dagen. En nu lijkt de perverse ideologie van winststreven in de publieke sector zelfs tot 24uursluiers bij chauffeurs te moeten leiden. Het klinkt grappig, maar het is verschrikkelijk. Beschamend zelfs. Uitgeperste rittijden, vastgelegde looproutes en stopwatchpauzes.

Ik wil niet zeiken, maar wel een plaspaauze schreven stakende chauffeurs op hun actieborden. Eerder hadden ze al een stunt uitgehaald door toiletwagens als aanhanger achter hun bussen te bevestigen. Aan humor geen gebrek bij de chauffeurs. NL anno 2018: gedwongen worden te staken voor een normale plaspaauze, voor lagere werkdruk en wat meer respect en waardering. Dat is wat marktwerking in het openbaar vervoer en de verkwanseling van het algemeen belang opleveren. Het is de race-naar-beneden waarmee velen te kampen krijgen als winst boven waardigheid wordt gesteld.

De staking is daarmee veel meer dan alleen een staking voor beter loon en werkomstandigheden van de chauffeurs en machinisten. Het is een staking in het algemeen belang. Want als de chauffeurs en machinisten kunnen winnen, kunnen conducteurs, stewards, loodgieters, bouwvakkers, leraren, politieagenten, thuiszorgers en vele anderen dat ook. De staking krijgt in het hele land onze warme en vastberaden steun. 's Ochtends, 's middags, 's avonds. Weer, wind, storm en regen. Cem Laçin, Renske Leijten, Lilian Marijnissen en honderden andere SP'ers brachten de stakende chauffeurs en machinisten vlaai, taart, drop, broodjes en heel veel steun. Niet omdat staken een feest is, juist omdat het kameraadschap en doorzettingsvermogen vergt.

Onze boodschap aan de stakers is simpel: heel veel Nederlanders steunen jullie.

Dus hou vol en blijf één! Want jullie staking is in ons aller belang.

Ron Meyer
voorzitter SP

EMILE EN LILIAN

‘KOM MA

HAAR OP!'

Hij verraste vorige maand vriend en vijand: Emile Roemer stopte als voorzitter van de SP-Tweede Kamerfractie. Lilian Marijnissen volgt hem op. Zij ziet niet op tegen haar nieuwe taak: 'Hard werken is niet nieuw voor mij.'

ACHT JAAR GAF EMILE ROEMER leiding aan de SP-fractie. In zijn voormalige werkkamer is de ingelijste foto die hij er ophing van Martin Luther King al verdwenen. 'Die krijgt nu bij mij thuis een mooi plekje.' Lilian Marijnissen heeft er nog niet over nagedacht wat zij gaat ophangen. Een kampioensfoto van Feyenoord? 'Wie weet.' Er zit in elk geval een sjaal van de Rotterdamse club in haar verhuisdoos. Beiden zouden ook alle muren kunnen behangen met de steunbetuigingen die ze de afgelopen weken hebben ontvangen. Tekenen van het vertrouwen dat zij beiden genieten.

› **Om maar meteen de hamvraag te stellen: Emile, waarom?**

Emile: 'Ik ben altijd op zoek geweest naar de juiste beslissingen, op de juiste momenten, om onze partij verder te brengen. Ik heb de overtuiging dat ik de SP de afgelopen jaren op vele fronten vooruit heb geholpen. Nu heb ik toch het gevoel dat we nieuwe stappen moeten maken om wat wij met ons allen hebben opgebouwd verder te brengen. Ik heb zeven verkiezingen gedaan, waarvan drie landelijke, en acht jaar mijn verhaal gehouden. Telkens op dezelfde manier – en dat is logisch, want ik ben wie ik ben. Er komt een moment dat een partij toe is aan iemand anders. Als je te lang in zo'n situatie blijft zitten, kun je een belemmering gaan vormen voor vooruitgang. Dat is het laatste wat wij als SP'ers willen. We werken ons allemaal helemaal suf, maar niemand is belangrijker dan de partij. We weten dat iedereen wordt gewaardeerd voor wat hij of zij doet. Of je nou de Tribune bezorgt of fulltime werkzaam bent, iedere actieve SP'er is even hard nodig. Dat idee van 'wij doen alles samen' maakt de SP zo sterk. Maar het gezicht van de partij is degene die voorop moet lopen en met ideeën moet komen. Ik vond het tijd voor een nieuw gezicht en ik vind dat je daar niet te lang in moet blijven hangen. Als iederéén vindt dat het klaar is, dan ben je te laat.'

› **Wat heeft dat gevoel dat we nieuwe stappen moeten maken gevoed?**

Emile: 'Dat we bij landelijke verkiezingen drie keer stabiel zijn gebleven. Op zich heel goed, met de rechtse wind die nu door Europa en Nederland waait. Maar ik heb ook een moment mogen ervaren dat wij de potentie hebben om de grootste partij van Nederland te kunnen worden. We hebben een keer virtueel op 38 zetels gestaan, dus we weten dat we dat in potentie zouden kunnen gaan halen. Er moet nu een moment komen dat wij, met elkaar, een deel van onze

foto Maurits Gemmink

foto Maurits Gemmink

'Er komt een moment dat een partij toe is aan iemand anders'

potentie gaan binnenhalen. En dan is het irreal om te veronderstellen dat dat met mij als frontman nog gaat lukken. Eigenlijk weet je het dan al: een vierde keer die lijst aanvoeren ga ik niet meer doen. Dan moet je je gaan afvragen wat het ideale moment is om het stokje over te dragen. Er zouden twee ideale momenten zijn, daar heb ik lang over nagedacht. Het eerste moment is als de nieuwe fase met een nieuwe regering gaat beginnen, na de regeringsverklaring dus. Het tweede is een half jaar voor de volgende Kamerverkiezingen – maar dat gaat niet als je voor jezelf al bezig bent met de vraag of je het nog wel moet doen. Want dan kan je de partij niet meer geven wat in je functie als fractievoorzitter gevraagd wordt. Zodra ik me dat realiseerde heb ik de knoop doorgehakt.'

› **Lilian, hoe heb jij Het Moment ervaren?**

Lilian: 'Voor mij is het heel prettig dat Emile de overdracht doet in een fase waarin de SP er goed voor staat, zowel organisatorisch als ideologisch. De zaak is op orde. Heel vaak zie je in Den Haag dat zo'n wissel gepaard gaat met tranen, dat mensen met pek en veren besmeurd vertrekken, dat er allerlei gedoe is in de tent.'

Emile: 'Niet één mes in de rug, maar een

complete bestekbak.'

Lilian: 'Gelukkig niets van dat alles bij ons. Ik ben trots op de partij, op de manier waarop wij het hebben gedaan. En nogmaals: voor mij persoonlijk is het heel fijn dat ik er zo in kan stappen en het stokje mag overnemen.'

› **Sadet Karabulut had zich ook kandidaat gesteld voor de opvolging van Emile. Volgens sommige parlementaire verslaggevers was dat voor de Bühne.**

Emile, resoluut: 'Dat is echt grote flauwekul.' Lilian: 'Sadet maakte haar eigen afweging, zoals al onze Kamerleden dat hebben kunnen doen vanaf het ogenblik dat Emile ons informeerde. Dat Sadet zich kandideerde, past in een normaal proces. Zo verloopt het ook bij andere partijen. Toen er moest worden gestemd wist ik net zomin als mijn fractiegenoten wat de uitkomst zou zijn. We hebben wel tegen elkaar gezegd dat we als één team op zouden treden – en dat hebben we ook gedaan. Waar die journalisten het vandaan haalden dat het voor de schijn zou zijn, is mij een raadsel. Volgens mij gaat het hier gewoon om een gebrek aan kennis. Ik las hier en daar ook op de sociale media: waar zijn de leden? Kijk; het is gebruikelijk dat de Kamerleden hun fractievoorzitter kiezen.'

En uiteraard is het tijdens een verkiezingscongres aan de SP-leden om de lijsttrekker te kiezen.'

› **Emile, je kon de fractie pas in de laatste fase informeren. Heb jij er wakker van gelegen?**

Emile: 'Ja, echt. Het was geen gemakkelijke besluit en dus ook geen gemakkelijke periode. Ik heb een dag voor de publieke bekendmaking, tijdens het fractieoverleg, gevraagd of ze even wilden blijven zitten. Ik vertelde dat ik zou stoppen en sommige mensen zijn zich rot geschrokken. Ik had het liefst mijn hele ploeg in het proces meegenomen, maar dat kon niet. Het past helemaal niet bij mij, ontwijkend gedrag en niet alles kunnen zeggen, ik vond het verschrikkelijk om te moeten zwijgen. Mensen die dicht bij mij staan, Kamerleden met wie ik goed heb samengewerkt, ik kon hen pas op het allerlaatste moment op de hoogte stellen. Ik kon niet anders, ik moest voorkomen dat het op straat zou komen te liggen. Ik heb het zelfs mijn kinderen pas heel laat verteld.'

› **Lilian, als we het goed begrepen hebben zei Emile daarnet dat jij die 38 virtuele zetels moet verzilveren. Word je daar niet een beetje zenuwachtig van?**

Emile is haar voor: 'Nee, daar wordt Lilian niet nerveus van. Want dat kan ze nooit in haar eentje, evenmin als ik dat kon. Dat doe je samen met die 40.000 SP-leden, zo bedoelde ik het te zeggen.'

Lilian: 'Precies. Natuurlijk wordt er veel van mij verwacht, dat is logisch, en ik zeg tegen iedereen: jongens, ik ga mijn best doen, maar we moeten het samen voor elkaar zien te krijgen.'

Emile, zichtbaar ontspannen: 'Ik zal de lat nog wat hoger leggen. Ik zei laatst dat ik één ding nooit had kunnen bereiken wat Lilian wel voor elkaar kan krijgen: de eerste vrouwelijke premier van Nederland worden.'

Lilian, grijnzend: 'Ik voel helemaal geen druk, hoor.'

Emile: 'Ik ben er hartstikke trots op dat de SP een vrouw als partijleider heeft, dat voelt heel goed.'

› **Na die bewuste woensdag van de wissel regende het reacties. Heeft jullie dat verheugd of geërgerd?**

Emile: 'Van alle reacties was 99 procent lief en hartverwarmend. Ik kon het bijna niet meer bijhouden. Ik kreeg massa's bloemen, brieven, kaarten, mails en appjes van de mensen voor wie ik het heb gedaan. Maar juist aan de lieden uit de Haagse kaasstolp, die blijkbaar hun mening al klaar hadden

voordat bekend werd dat ik weg zou gaan, heb ik me kapot geërgerd – en al helemaal aan degenen die mij nog nooit hebben gesproken. Ze vonden kennelijk dat ze leuk moesten doen, op radio en tv en in de kranten. Die vreselijk zure berichten, ja, die hebben mij wel geraakt. Ach, dat is maar één procent, al zijn het uiteindelijk wel de duiders die je op televisie ziet. Je zou bijna denken: als het zo erg is geweest, waarom heb ik hier dan acht jaar gezeten? Wat voor een waardeloze partij is het om zo'n mislukking zo lang te laten zitten? Gelukkig kwamen nadien de positieve berichten. Bijvoorbeeld van de chef opinie van het Eindhovens Dagblad, die schreef dat er meer Roemers in Den Haag zouden moeten zijn. Kijk, als SP'er zit je in Den Haag om het geluid van de straat te laten horen in de Kamer en om het op te nemen voor de mensen die op je rekenen; niet om aan politieke spelletjes mee te doen. Dat heb ik nooit gedaan en al zou ik er nog een eeuw blijven zitten dan nog zou dat nooit gebeuren. Anders had ik wel een acteeropleiding gevolgd.'

› **En jij, Lilian?**

Lilian: 'Ook ik heb ontzettend veel fijne reacties ontvangen. En succeswensen. Echt

geërgerd heb ik me niet aan de berichtgeving. Ik begin pas, dus dan past bescheidenheid. Ik vond het wel een beetje irritant dat er weer van alles over mijn vader van stal werd gehaald. Hoewel het bij mij geen echte ergernis opwekt; ik heb nu eenmaal die achternaam. Ik had dit uiteraard wel verwacht, ik heb het vaker meegemaakt. Toen ik lid werd van de gemeenteraad van Oss ging het ook zo en anderhalf jaar geleden, toen bekend werd dat ik kandidaat zou zijn voor de Tweede Kamer, was het niet anders. Zo'n beetje de hele pers schreef over 'de dochter van'. Als je twee maanden je best doet en laat zien wat je in je mars hebt, stopt het wel weer. Daar ben ik van overtuigd. Ik moet er nu even doorheen.'

› **Bovendien heb je ook nog een moeder...**

Lilian: 'Jazeker! Als ik de kans krijg, begin ik over mijn moeder en dat is helemaal niet zo vreemd. Toen mijn vader in 1994 samen met Remi Poppe in de Tweede Kamer begon, was ik een jaar of negen. Mijn vader was veel van huis, ik zag mijn moeder elke dag. Trouwens, kijk eens naar Max Verstappen. Wie praat er nog over zijn vader Jos?'
Emile, lachend: 'Max rijdt beter dan zijn vader.'

'We werken ons allemaal helemaal suf, maar niemand is belangrijker dan de partij'

foto Maurits Gemmink

› **Sorry, maar is rondjes rijden in een auto hetzelfde als politiek bedrijven?**

Emile: 'Nou ja, rondjes rijden... Zie het zo: politiek en Formule 1 zijn allebei topsport. Altijd scherp zijn, gecontroleerd blijven, alles in de gaten houden. Eén klein foutje en Max knalt tegen de vangrail. Eén klein foutje in Den Haag en je ligt weken zwaar onder vuur.'

› **Max Verstappen heeft inmiddels successen behaald. Wat zijn jouw successen?**

Emile: 'We kregen als SP vaak het verwijt dat we nooit meebesturen. Het was voor mij dus belangrijk om te laten zien dat wij sterke bestuurders kunnen leveren en het verschil kunnen maken. Alleen door dat te laten zien kun je die kritiek pareren. Ik heb daar veel tijd en energie in gestoken en niet zonder resultaat. We besturen nu in de helft van alle provincies, in tientallen gemeentes en in vier van de zes grootste steden, waaronder Amsterdam. We doen het daar overal erg goed, we maken echt het verschil. Daarnaast was ik de afgelopen periode bezig om de nieuwe lichter 'klaar te stomen'. Inmiddels hebben we een nieuwe jonge voorzitter, een vernieuwd partijbestuur en dagelijks bestuur en een fantastische nieuwe, ambitieuze Kamerfractie. Alleen het laatste stokje, dat van Partijleider, ontbrak nog aan dat lijstje en dat heb ik nu gedaan. Ik durf wel te zeggen dat ik er trots op ben.'

› **Voor Emile zal er veel veranderen na acht jaar in de schijnwerpers en snoeihard werken. En voor jou, Lilian, krijgt het leven ook een rigoureuze wending. Zie je daar tegenop?**

Lilian: 'Nee, hard werken is niet nieuw voor mij. In die acht jaar bij de vakbond maakte ik ook lange dagen en was ik veel van huis. Wat dat betreft verandert er niet veel. Wel is het zo dat ik voortaan eindverantwoordelijk ben en dat voel ik meteen. Ik kan het niet uitlegen: het zit gewoon in mijn hoofd, het is een gevoel. Het denken daarover is meteen na de bekendmaking door Emile begonnen en gaat maar door. Hoe doen we dit, hoe doen we dat, hoe pakken we Wilders en Baudet aan, hoe gaat de SP de verkiezingen winnen? Het blijft hard werken, maar op een andere manier. Het denken staat nooit stil, fractie-leider ben je 24/7.'

› **Als fractievoorzitter sta je veel in de belangstelling. Vind je dat moeilijk?**

Lilian: 'Nee, ik beschouw dat als een middel om ons verhaal duidelijk over het voetlicht te krijgen. In mijn positie moet ik in principe

foto Suzanne van de Kerk

'Ik ben er hartstikke trots op dat de SP partijleider heeft'

elk podium benutten. Als we willen dat mensen op ons stemmen, moeten ze wel weten waarom. Het is mijn taak om ons verhaal zo vaak en krachtig mogelijk te vertellen en daar hebben we de media voor nodig.'

› **Oké, maar je hebt ook een privéleven.**

Lilian: 'Emile heeft dat altijd knap gedaan: hij vond de juiste balans tussen gezin en werk, al lever je in zo'n functie toch altijd in. Daar teken je voor, het is geen bijbaantje. Je moet er alleen wel voor zorgen dat je geen speelbal wordt. Je moet de regie in eigen hand houden en op z'n tijd kunnen zeggen 'nou effe rust', om zo ruimte voor jezelf vrij te maken.'

› **Jouw vader heeft wel eens tijdens de kerstdagen actie gevoerd in Oss. Zou jij ook zo ver gaan?**

Lilian: 'De sociale strijd voer je voortdurend, die kun je niet even uitzetten. Nogmaals, af

en toe gas terugnemen is belangrijk. Maar als de mensen ons ergens nodig hebben, moet je er staan.'

› **Wat doe je om te ontspannen?**

Lilian: 'Wandelen met mijn hond, een witte herder. Laika heet ze. Ik mag graag sporten, in het fitnesscentrum, of hardlopen. Of er met vriendinnen op uit, dan kom ik ook tot rust. Oh ja, en ik heb een seizoenskaart van Feyenoord.'

Emile: 'Ik overweeg om er voor de tweede helft van het seizoen ook eentje te kopen, ik heb nu toch tijd zat.'

› **Dat is jou gegund, Emile, maar mogen wij toch vragen waarom je niet als fractielid in de Tweede Kamer blijft?**

Emile: 'Dan loop ik Lilian constant voor de voeten en dat wil ik per se niet.'

Lilian: 'Dat is Emiles eigen besluit, zo kijk ik er niet tegenaan.'

een vrouw als

Emile: 'Ik heb nog geen flauw idee wat ik ga doen. Ik weet alleen dat ik me met hart en ziel voor de SP blijf inzetten en te hulp schiet waar dat nodig en mogelijk is. Over een ander beroep, een nieuwe baan, heb ik nog niet nagedacht. Ik zie wel wat er op mijn pad komt en hoe ik mij dienstbaar kan maken voor de samenleving.'

› **Je bent nu 55, dus je moet nog een hele poos. De SP vindt dat mensen met zware beroepen moeten kunnen stoppen als ze 65 zijn. Heb jij ook een zwaar vak gehad?**

Emile: 'Ja, maar wel een mooi zwaar beroep, vooral een eervol zwaar beroep. Het is toch wat, namens bijna een miljoen mensen het geluid in de Tweede Kamer vertolken. Daar zeur je niet over, daar ben je dankbaar voor. Vertrouwen is het hoogste goed dat je van iemand kunt krijgen. Er zijn heel veel mensen binnen de partij die vertrouwen hadden

in mij als frontman en die nu datzelfde vertrouwen tonen in onze nieuwe frontvrouw. Dat vertrouwen mag je niet beschamen, dat moet je waarmaken. Stel je dienstbaar op en neem het op voor iedereen die op ons rekt. Dat zijn meer, veel meer Nederlanders dan er tot nu toe op ons stemmen.'

› **Zo Lilian, da's heel wat.**

Lilian: 'Natuurlijk heb ik een beeld voor ogen van waar ik aan begin. Zo'n uitdaging kun je alleen aangaan als je het voor de volle honderd procent ziet zitten. Ik ga er vol in. 'Kom maar op', heb ik al een paar keer gezegd. Er zullen ongetwijfeld momenten zijn waarop het even tegenzit en het niet helemaal loopt zoals ik zou willen. Dan is het fijn om te weten hoe sterk ons team functioneert en hoe breed onze partij is, met al die actieve mensen. Dan weet ik weer voor wie ik het doe. Neem dit van mij aan: zo is het bij die Haagse heren bepaald niet altijd.'

› **Haagse heren? Welke Haagse heren?**

Lilian: 'Laatst zat ik bij de verkiezing van de Politicus van het Jaar tussen zeven stropdassen.'

› **En dan heb jij een houding van: ik zal die kerels eens even wat laten zien?**

Lilian: 'Nee, net zoals ik liever niet heb dat ik op mijn achternaam word beoordeeld, wil ik ook niet dat mensen gaan zeggen: "Het is een vrouw, dus..." Ik ben nu fractievoorzitter van de SP-fractie en moet gewoon leveren en presteren.'

› **Welke accenten zul jij leggen?**

Lilian: 'Wacht even, de SP is een ledenpartij. De leden bepalen de koers. Het is niet zo dat als je een poppetje wisselt de koers wordt verlegd. Vanzelfsprekend heb ik mijn eigen stijl en ik zal zeker mijn eigen accenten leggen. Ik heb een verleden bij de vakbond en daar heb ik veel geleerd. Eén van de lessen houdt in dat je het niet voor, maar mét de mensen doet. Of een andere les: combineer parlementaire druk met maatschappelijke druk, dan kun je goede resultaten bereiken. Hoe dat gaat uitpakken met mij in de nieuwe rol zullen jullie snel genoeg zien, horen en lezen.' •

tekst Rob Janssen en Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

foto Maurits Gemmink

NIEUW KAMERLID MAHIR ALKAYA

VOOR MAHIR ALKAYA is het vertrek van Emile Roemer uit de Kamer wel heel bijzonder. De Amsterdammer mag namelijk de vrijgekomen plek in de fractie innemen. Oud-Kamerlid Eric Smaling, nummer 15 op de kandidatenlijst, heeft aangegeven momenteel niet voor een terugkeer in de Kamer beschikbaar te zijn.

Alkaya werkte de afgelopen vijf jaar op het ministerie van Economische Zaken. Zijn socialistische idealen, die hij tijdens koffiepauzes niet onder stoelen of banken stak, maakten hem op de werkvloer weleens een vreemde eend in de bijt. 'Mijn collega's waren vooral D66-aanhangers', vertelt Alkaya. Dat hij het reilen en zeilen van het ministerie van binnenuit kent, kan een toegevoegde waarde zijn voor de Kamerfractie, verwacht hij.

De afgelopen jaren voerde Alkaya, die namens de SP in de bestuurscommissie van Amsterdam Nieuw-West zat, onder andere actie tegen de afbraak van het openbaar vervoer in zijn stad. Het raakt hem, dat hij nu succeswensen ontvangt van bewoners waarmee hij al jaren strijdt voor het behoud van een buslijn. Alkaya: 'Omdat de stadsregio vooral aan de belangen van toeristen en expats denkt, dreigen ov-verbindingen met de volksbuurten rond Amsterdam te worden afgebroken. Maar door met bewoners in actie te komen wisten we vorige maand Metrolijn 53 te behouden. De mensen zelf hebben vaak de beste ideeën voor hun eigen omgeving, maar worden te weinig gehoord. In de Kamer wil ik ervoor blijven vechten dat zij meer zeggenschap krijgen.' •

Bedankt dat je helder, eerlijk en inhoudelijk sprak

foto Suzanne van de Kerk

foto Sander van Oorspronk

foto M

Bedankt voor de vele foto's

foto Wiebe Kiestra

foto Wiebe Kiestra

Bedankt dat je van alle markten thuis was

foto Peter Kwint

foto still uit Vara filmpje

Bedankt voor al die keren, schouder aan schouder met de mensen

foto Bas Stoffelsen

foto Erik van 't Hullenaar

foto Sander van Oorspronk

foto Maurits Gemmink

foto Diederik Olders

foto Wiebe Kiestra

foto Menno Herstel

foto Nynke Vissia

BEDANKT EMILE

foto Suzanne van de Kerk

foto Maurits Gemmink

BASTIAAN LEEST

WIE Bastiaan van Apeldoorn, politicoloog, SP-Eerste Kamerlid en hoofddocent Internationale Betrekkingen aan de Vrije Universiteit (Amsterdam)

LEEST *Donuteconomie: in zeven stappen naar een economie van de 21e eeuw.* Kate Raworth, Uitg. Nieuw Amsterdam

› Wat heb je gelezen?

‘Een boek waar redelijk wat over te doen is. Donuteconomie, van Kate Raworth. Ik heb het in het Engels gelezen, maar er is nu ook een Nederlandse vertaling.’

› Is de ophef terecht?

‘Ja, het is zeker het lezen waard. Ik begreep dat de Engelse krant the Guardian haar de nieuwe Keynes noemt: dat vind ik wat overdreven. En hoewel alle kritiek die ze heeft en alle ideeën die je in het boek leest belangwekkend zijn, is het niet allemaal even origineel. Raworth slaagt er wel in om het op een heel originele manier te vertellen. Het spreekt echt tot de verbeelding.’

› Wat probeert ze ons duidelijk te maken?

‘Zij probeert ons een andere kijk te geven op de economische wetenschap en op de economie, maar daarmee ook op de samenleving. Het is echt de moeite waard om te lezen, zeker niet alleen als je in economische vraagstukken geïnteresseerd bent. Ze laat zien dat onze kijk op de economie, de kijk zoals die dominant is aan universiteiten, veel te beperkend is. De visie die ze daar tegenover zet is in veel opzichten een SP-visie.’

› In welke opzichten?

‘Het idee is, in SP-bewoordingen, dat de mens meer is dan een consument en een

‘DE ECONOMIE DRAAIT OM HEEL DE MENS’

land meer dan een bv. Het gaat haar om heel de mens – om nog maar een term van onze partij te gebruiken – en ze zegt: de economie draait ook om heel de mens. Maar de huidige dominante economie heeft een heel beperkte visie op wat die mens is. In de neoklassieke theorie wordt de mens gereduceerd tot een individu dat behoeftes heeft en die zoveel mogelijk wil bevredigen. Op basis van rationele keuzes en via marktrelaties met andere individuen worden die behoeftes dan zo veel mogelijk en zo efficiënt mogelijk bevredigd. Wat we daarmee missen zijn de sociale verbanden van mensen; als burgers, en als burens. Zij wil dat economie ook daarover gaat.’

› Niet nieuw inderdaad voor ons.

Wat voegt ze daaraan toe?

‘Zij maakt heel erg duidelijk: woorden zijn belangrijk.

Als je jezelf ziet als consument, dan leidt dat meteen al tot een ander soort gedrag.

Ze haalt allerlei psychologische experimenten

aan waarin mensen op elkaar moeten reageren.

Als je dan het woord consument gebruikt, dan komt er ander gedrag uit dan als je het woord buurvrouw of burger gebruikt.

Dat woord consument triggert een egocentrische, calculerende houding.’

› Wat is nou die donut?

‘De donut is een beeldende manier om aan te geven dat economie andere doelen moet hebben. Het doel moet zijn om in de donut te zitten: economie moet tot doel hebben om de keuzes die we maken binnen de grenzen van sociale gerechtigheid en ecologische houdbaarheid te houden. Als je in het gat van die donut zit, dan is er sprake van economische onderontwikkeling en wordt in de basisbehoeften van veel mensen niet

‘De donut is een beeldende manier om aan te geven dat economie andere doelen moet hebben’

voorzien. Die mensen vallen buiten de boot, hebben onvoldoende te eten, geen goed dak boven hun hoofd. Als je buiten de donut komt, dan is er sprake van ongezonde economische overontwikkeling, waarbij je veel schade berokkent aan de leefomgeving, aan het milieu en de planeet.

› We hebben nu beide: mensen die te weinig hebben en een planeet die overvraagd wordt.

‘De slechtst denkbare combinatie. We moeten ervoor zorgen dat we als mensheid binnen de donut komen. We moeten af van het groeidenken dat dominant is bij economen, beleidsmakers, journalisten, bijna iedereen: als we maar groeien gaat het goed. Daar moeten we vanaf. Het doel moet zijn: binnen die donut te komen.’

› Er zijn toch ook mensen die zeggen: we moeten stoppen met economische groei?

‘Zeker, vaak uit ecologische overwegingen. Met de vraag wat we moeten met economische groei worstel ik zelf ook. Want je kunt niet zomaar zeggen: dat gooien we even overboord. Een recessie betekent werkloosheid en armoede, en dan kan groei goede gevolgen hebben. Maar na het herstel van de crisis is er groei geweest, die vooral ten goede is gekomen aan de hogere inkomensklassen. Dat

is groei waar je niks aan hebt, omdat het niet helpt om in de sociale behoeften van de meerderheid van de mensen te voorzien. Dat relativeert weer de waarde van die groei. Raworth neemt een positie in waarin groei of krimp bijzaak zijn; geen doel op zich. Doel moet zijn: binnen de donut blijven. Dat vond ik een krachtige boodschap.’

› Is dit een nieuwe economische theorie?

‘Nee, het boek geeft aan hoe die nieuwe economie er uit zou moeten zien. Welke grenzen we moeten stellen om te komen tot een gezonde economische ontwikkeling waarin het gaat om rechtvaardigheid, waar iedereen zichzelf kan ontplooiën, zonder dat we de planeet schade berokkenen. Maar het is niet echt een nieuwe theorie over hoe de economie werkt. Raworth is niet de nieuwe Keynes, laat staan de nieuwe Marx. Wat ik bijvoorbeeld mis in het boek is het woord kapitalisme. We hebben te maken met een kapitalistisch systeem, dat samenhangt met bepaalde sociale verhoudingen. Veel van haar kritiek is systeemkritiek: als je dat gaat uitvoeren, dan heb je geen kapitalisme meer. Maar ze loopt daar, mogelijk om tactische redenen, met een boog omheen. En daarmee komt de vraag op: hoe gaan al die mooie ideeën van haar worden uitgevoerd, als je niet hardop nadenkt over de machtsverhouding tussen arbeid en kapitaal?’

› Maar toch noem je het een belangrijk boek.

‘Ja, omdat het een boek voor iedereen is. Er staan geen formules in, de taal is toegankelijk, het is echt geschreven voor niet-economen. Je moet wel van lezen houden en interesse in het onderwerp hebben, maar het is voor een breed publiek. Het is een nuttig boek. Omdat je ook als liberaal bij het lezen niet meteen kan zeggen: wat een onzin, daar

doen we niet aan mee. Wat zij zegt, is heel redelijk. Zo gaat zij het debat aan met de mainstream, met de elite die het nu voor het zeggen heeft. Dat is niet genoeg, want we hebben ook strijd van onderop nodig, maar voor het publieke debat is dit goed.’

tekst en illustratie Diederik Olders

 Een uitzending van het tv-programma Tegenlicht over Donuteconomie is hier te vinden: sp.nl/Zwk

> SLUITING SIEMENS HENGLO: VOOR WAT HOORT WAT

De werknemers van Siemens Hengelo zijn boos. In een videoboodschap vertelde de bestuursvoorzitter vanuit Duitsland doodleuk dat hun (winstgevende!) bedrijf zou verdwijnen. De werknemers zijn direct gesteund door de SP, in Hengelo en in Den Haag, in hun eis om de banen te behouden.

SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink ging naar Hengelo toe en sprak met de werknemers: 'Ik zag trotse mensen die vertelden over de geschiedenis van het bedrijf, een bedrijf dat het waard is om voor te vechten.' De SP-afdeling Hengelo zette razendsnel een actie op om steun te verzamelen en een deel van de werknemers toog naar Den Haag om het debat bij te wonen. Hijink: 'Daar zette ik minister Wiebes aan het werk. Zijn eerste reactie was: dit is een bedrijfsbesluit, daar gaat de overheid niet over. Nu gaat hij in elk geval praten met Siemens. De SP vindt dat de overheid gewoon industriebeleid moet hebben. Daarbij staat centraal: voor wat hoort wat. Siemens heeft jarenlang geprofiteerd van subsidies en investeringen. Ik

foto Maurits Gemmink

SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink in gesprek met werknemers van Siemens, tijdens hun bezoek aan de Tweede Kamer.

vindt dat je dan mag verwachten dat de werkgelegenheid die dat oplevert niet zomaar verdwijnt omdat aandeelhouders nóg meer winst willen maken.'

Mariska ten Heuw, SP-wethouder Economie in Hengelo, bevestigt dat de gemeente, de provincie en het Rijk door de jaren tientallen miljoenen hebben geïnvesteerd: 'Stork is verplaatst zodat Siemens kon groeien, de hele omgeving is aangepast, wegen zijn aangelegd.' Ten Heuw bena-

drukt ook het belang voor de werkgelegenheid: 'Bij Siemens werkt veel technisch personeel op allerlei niveaus, er zijn goede opleidingen in de buurt. Maar de bedrijven die gedeeltelijk van Siemens afhankelijk zijn, gaan de klap ook voelen.' Vlak voor de kerst werd bekend dat er uitstel in de ontslagprocedures komt, volgens Ten Heuw een hoopgevend teken: 'Zonder de acties van de werknemers en de SP was het gewoon doorgezet.'

> STOP DE PESTKORTING

Terwijl Rutte steevast beweert dat iedereen erop vooruit gaat, worden jonggehandicapten met een Wajong-uitkering per 1 januari 2018 vijf procent gekort. In een filmpje van de SP leggen Wajongers uit wat dit in de praktijk betekent. Bijvoorbeeld: twee keer minder boodschappen kunnen doen per maand. SP-Kamerlid Jasper van Dijk noemt de 'pestkorting' voor arbeidsgehandicapten oneerlijk, onnodig en laf: 'Komend jaar blijven we ons verzetten tegen de strafkorting, net als dat we zullen strijden tegen het schandalige plan om werken onder het minimumloon mogelijk te maken. Genoeg te doen dus!' SP'er en ervaringsdeskundige Rayeed Nasibdar, die 7000 handtekeningen ophaalde tegen de pestkorting, blijft ook actievoeren. 'Desnoods juridisch, via het VN-Verdrag voor de Rechten van Mensen met een Handicap', aldus Nasibdar.

 [Bekijk het filmpje op doeme.sp.nl/pestkorting](http://doeme.sp.nl/pestkorting)

> 'BUITENLANDSE BEZETTING GROOTSTE PROBLEEM AFGHANISTAN'

Naar aanleiding van een mail en een filmpje (zie link onderaan) heeft SP-partijsecretaris Hans van Heijningen samen met de Amsterdamse SP-wethouder Arjan Vliegthart gesproken met Selay Ghaffar, de vrouwelijke voorzitter van de Afghaanse Solidariteitspartij. Van Heijningen: 'Mijn reactie op die filmbeelden was er een van verbazing: een vrouw zonder hoofddoek die tekeergaat tegen de buitenlandse bezettingstroepen. Ik vroeg haar: maar de Taliban dan, zijn dat soms lieverdjes?' Ghaffar: 'De buitenlandse bezetting is echt het grootste probleem. Die maakt dat we opgescheept zitten met een regering van corrupte politici en oorlogsmisdadigers. De Taliban is van een andere orde. Die heeft vleugels die pro-China, pro-Rusland, pro-Iran en pro-Pakistan zijn. Al die facties worden door de Amerikanen militair bestreden, met uitzondering van de pro-Pakistanvleugel die voluit steun krijgt van de Amerikaanse bezetters. De Amerikanen zijn erop gebrand om militair in Afghanistan te blijven omdat het land cruciaal is voor de krachtmeting met China, die volgens de VS onvermijdelijk is.' Van Heijningen merkt op dat Nederland

foto archief Hans van Heijningen

Vlnr. Hans van Heijningen, Selay Ghaffar en Arjan Vliegthart

meewerkt aan die Amerikaanse bezetting en vraagt Ghaffar in hoeverre deze toch weinig gehoorde opvatting gesteund wordt door Afghanen. Ghaffar: 'Onze Solidariteitspartij heeft dertigduizend leden; en afdelingen in 20 van de 34 provincies. In boerka en nikab gehuld, reis ik door het hele land. Het wisselen van auto's en schuilplaatsen, dat is dagelijkse kost voor ons. Hoewel we door toedoen van de regering niet openlijk kunnen werken, komen er spontaan honderden mensen op ons af als we ons laten zien en horen. Maar de internationale media zijn niet geïnteresseerd in ons verhaal. Journalisten die het echte Afghanistan willen leren kennen helpen wij graag.'

 sp.nl/ZU9

> ZIEKE HUIZEN

Letterlijk ziek worden van je huis: door de toename van schimmelproblemen overkomt dat steeds meer mensen. Had in 2007 nog 9 procent van de woningen schimmels, inmiddels is dit percentage opgelopen naar 43 procent. SP-Kamerlid Sandra Beckerman: 'Bewoners van schimmelwoningen worden vaker ziek, leven korter en doen dat in minder goede gezondheid. Denk bijvoorbeeld aan kleine kinderen die al heel jong medicijnen en

astma-puffertjes moeten gebruiken.' Beckerman pleit daarom voor een landelijk actieplan tegen schimmel in woningen. 'Op tientallen plekken in ons land komen huurders met de SP in actie tegen ongezonde woningen, maar dat zou eigenlijk niet nodig moeten zijn. Huurders moeten een afdwingbaar recht krijgen om verhuurders van schimmelwoningen aan te pakken.'

> HUURDERS DE BAAS

In de zomer van 2016 wisten de huurders van de Arnhemse Woningbouwvereniging voor Ambtenaren (WBvA) met steun van SP-wethouder Geert Ritsema de verkoop van hun woningen tegen te houden. De overwinning smaakte duidelijk naar meer, want sinds 15 december gelden er nieuwe statuten voor de kleine vereniging met slechts 180 sociale huurwoningen. Hiermee krijgt ieder huishouden een stem in de algemene ledenvergadering. Ritsema: 'Je ziet tegenwoordig allerlei soorten

coöperaties ontstaan waar mensen het heft in eigen handen nemen. Volgens mij is dit hier ook een voorbeeld van. Nadat we de verkoop van de woningen wisten tegen te houden ben ik met de huurders om de tafel gegaan. Zij hebben vervolgens zelf gezorgd voor meer zeggenschap.' Volgens de SP-bestuurder bieden de nieuwe statuten de beste garantie tegen eventuele verkoop in de toekomst. 'De woningen zijn hiermee definitief in een veilige haven terechtgekomen', aldus Ritsema.

> PERMANENTE OORLOG? NIET IN MIJN NAAM!

December vorig jaar is onder aanvoering van Sadet Karabulut in de Tweede Kamer frontaal de aanval geopend op de faliekant mislukte Oorlog tegen het Terrorisme. Tijdens debatten over de oorlogen in Afghanistan en Irak/Syrië is keer op keer gewezen op de averechtse werking. Na ruim zestien jaar oorlog is er niet minder, maar juist veel meer terreur en terroristische dreiging, ook in Europa, en zijn organisaties als Al Qaida in omvang en aantal alleen maar gegroeid. Spanningen tussen bevolkingsgroepen zijn toegenomen, ook in eigen land. Een ander gevolg is

dat er meer dan een miljoen doden zijn gevallen en miljoenen mensen op de vlucht sloegen.

De door President George W. Bush in 2001 ontketende War on Terror, waar de SP zich van meet af aan tegen heeft uitgesproken, is verworpen tot een oorlog zonder eind. Een oorlog die alleen maar verliezers kent. Rutte III steunt dit Amerikaanse wanbeleid. Nederlandse militaire missies in onder meer Afghanistan en Irak zijn verlengd. Dat betekent dat de strijd tegen deze waanzin moet worden voortgezet. Daarvoor

> DIESELGATE IN ONGEMANIPULEERDE CIJFERS

€ 450.000 boete heeft de Nederlandse toezichthouder ACM opgelegd aan autofabrikant Volkswagen wegens 'oneerlijke handelspraktijken'. Door het gebruik van sjoemelsoftware manipuleerde het bedrijf testresultaten: als 'milieuvriendelijk' aangeprezen dieselauto's stoten op de weg **40 procent** meer schadelijke stoffen uit dan in testsituaties. Volkswagen heeft toegegeven dat er in Nederland **170.000** auto's zijn verkocht met software die de uitstoottest kan manipuleren. Per verkochte sjoemelauto, bedraagt de boete dus een kleine **€ 2,65**. Volgens onderzoek van het Duitse Center for Automotive Research maakt het bedrijf Volkswagen wereldwijd gemiddeld **€ 801** winst op elke verkochte auto. Nog een duizelingwekkend cijfer: de Telegraaf meldde in maart dat volgens Amerikaanse wetenschappers zo'n **1200** Europeanen ongeveer **10 jaar** eerder zullen overlijden als gevolg van de extra uitstoot van dieselauto's met sjoemelsoftware.

> VERPLICHT VRIJWILLIG?

Dat de vrijwillige ouderbijdrage helemaal niet zo vrijwillig is, hoort de SP al jaren. Van scholen die pontificaal lijstjes ophangen van ouders die niet betaald hebben tot deurwaarders die de bijdrage komen innen: SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint heeft schoon genoeg van deze misstanden. Daarom heeft de SP, met scholierenorganisatie LAKS, belangenbehartiger Ouders & Onderwijs, GroenLinks en PvdA, een manifest gelanceerd om de vrijwillige ouderbijdrage echt vrijwillig te maken.

Wil je meer weten of een handje helpen? Check dan sp.nl/internationaal en meld je aan voor de nieuwsbrief of stuur een mailtje naar internationaal@sp.nl

> EUROPEES PARLEMENT NOEMT NEDERLAND OP ÉÉN VERKEERDE STEM NA BELASTINGPARADIJS

Bijna had het Europees Parlement Nederland officieel een belastingparadijs genoemd. Er waren net zo veel voor- als tegenstemmers: 327 voor en 327 tegen. De hoofdelijke stemming maakte duidelijk dat het de rechtse partijen zijn die tegen deze benaming stemden: het CDA, de VVD, D66 en de PVV stemden tegen; de ChristenUnie en SGP onthielden zich van stemmen. De regeringscoalitie liet zich van haar meest multinational-vriendelijke kant zien, na het belastingvoordeel dat Shell en andere multinationals reeds werd gegund. 'Wanneer een voorstel evenveel voorstemmen als tegenstemmen krijgt, is het afgewezen. Maar feit is dat de helft van alle Europarlementariërs Nederland dus wel degelijk een belastingparadijs vindt', aldus SP-Europarlementariër Dennis de Jong.

Maar achteraf bleek één tegenstemmer – de Duitse Europarlementariër Karl-Heinz Florenz – het verkeerde knopje te hebben ingedrukt. Het voor-kamp was dus toch in de meerderheid, al verandert het niets aan de uitslag. Volgens Tweede Kamerlid Renske Leijten is de uitslag een klap voor het kabinet: 'In geen enkel ander land hebben Amerikaanse multinationals zoveel dochterondernemingen, puur vanwege fiscale motieven. Terwijl vooraf is afgesproken dat EU-landen niet op de Europese lijst van belastingparadijzen komen te staan, heeft het Europees Parlement bijna anders beslist. Dat moet hard aankomen.' Volgens onderzoek van de Europese Commissie heeft Nederland meer fiscale regels die belastingontwijking in de hand werken dan alle andere EU-landen.

> VERBORGEN LEED IN DE SPORT

Een op de acht sporters heeft als kind te maken gehad met seksuele intimidatie. Dit bleek afgelopen maand uit een onderzoek, uitgevoerd in opdracht van sportkoepel NOC*NSF. Gebleken is bovendien dat meldingen van misbruik en intimidatie in de sport vaak niet tot opsporing en vervolging

leiden. De reden: gebrek aan tijd en menskracht bij de politie en het Openbaar Ministerie. SP-Kamerlid Michiel van Nispen: 'Wederom wordt duidelijk dat het kabinet meer moet investeren in onze veiligheid.'

EEN KNALLENDE START van 2018 voor postbezorgers. Eindelijk verdwijnen de **bungelbanen** bij de post, op voorstel van SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink.

SP-SENATOR TINY KOX heeft Rutte opgeroepen om de **armoede onder kinderen** terug te dringen. De voltallige Eerste Kamer steunt hem.

SCHIJNZELFSTANDIGEN die jarenlang voor hetzelfde bedrijf werken hebben ook recht op **vakantiedagen**. Zo oordeelde het Europese Hof van Justitie.

BESTAAT DE **vennootschapsbelasting** nog in 2052? Als de huidige ongezonde trend in Europa doorzet niet, zo stelt een onderzoeksbureau.

foto's archief ROOD

> RUTTE LOVES SHELL

Een premier die op de knieën gaat voor multinationals: het inspireerde ROOD tot een tweetal rake acties. Eerst 'fotobombden' de SP-jongeren het VVD-congres door het kabinet om te

dopen tot 'Shell I'. Enkele weken later kroop ROOD in de huid van Rutte om de president-directeur van Shell ten huwelijk te vragen.

STUUR TIHANGE EN DOEL MET PENSIOEN

Een kleurrijke protestmars trekt op 23 december door Heerlen. De spanning stijgt als de vicevoorzitter van ABP het woord neemt. Gaat ABP stoppen met het beleggen van pensioengelden in Engie, de eigenaar van de kerncentrales in Tihange en Doel?

HOEZO BREED PROTEST? De 500 actievoerders komen uit België, Duitsland en Nederland. En vertegenwoordigers van de SP, Groen-Links, PvdA, Partij voor de Dieren, vakbond FNV, milieuorganisatie WISE en de Belgische linkse partij PVDA-PTB sluiten zich bij hen aan. Hoe breed wou je 't hebben? De bonte stoet trekt met roffelende trommels en wapperende vlaggen dwars door het centrum van Heerlen, naar het hoofdkantoor van pensioenfonds ABP. Dat belegt namelijk 146 miljoen euro in Engie, het Franse energieconcern dat eigenaar is van de verouderde kerncentrales in Tihange en Doel – vlak over de grens in België. Dat de schrik er goed in zit bij de honderdduizenden inwoners van het Nederlands-Duits-Belgische grensgebied als gevolg de vele gebreken en incidenten bij kerncentrales; dat is één. Maar dat ABP de omstreden centrales helpt open te blijven, door pensioengelden in Engie te beleggen; dat is volgens de actievoerders echt de bodem. Want ze zien: met

ons eigen pensioengeld brengen we onszelf en honderdduizend anderen in gevaar.

Met die boodschap wordt koers gezet naar het imposante gebouw van ABP. Daar wacht José Meijer, vice-voorzitter van ABP. Dapper van haar, om zo'n groot bataljon voetvolk met zo'n duidelijke boodschap te woord te willen staan. In haar eentje nog wel. Maar ze weet ook: de actievoerders zouden het nog veel dapperder vinden als ze ervoor zorgt dat ABP zich terugtrekt uit Engie. Gaat ze dat doen?

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman is net zo benieuwd als alle anderen: 'We hebben het nu twee keer gevraagd: ABP, beleg ons geld niet in die onveilige kerncentrale. Als we die toezegging niet krijgen, gaan we door met actievoeren tot het pensioenfonds ons geld terugtrekt.' Dat laatste lijkt een steeds aannemelijker scenario te worden. Want José Meijer houdt haar poot stijf. Die 146 miljoen euro vindt ze 'niet zoveel', het

geld terugtrekken zou betekenen dat ABP 'geen invloed meer' zou hebben en bovendien 'loopt Engie voorop in duurzame energie'. En met die onveiligheid van de kerncentrales valt het ook wel mee, laat Meijer doorschemeren. Voor Sandra Beckerman is het dan duidelijk: 'Dat is dus voor de derde keer 'nee'. En daar nemen we geen genoegen mee. We gaan door met acties. Toch?' Die oproep wordt door de actievoerders met luid gejuich ondersteund. Fakkels worden aangestoken, de vlaggen wapperen opnieuw. De boodschap is duidelijk: We beginnen pas. In totaal hebben Nederlandse pensioenfondsen zo'n kwart miljard euro belegd in Engie. Naast ABP, het pensioenfonds van ambtenaren en mensen werkzaam in het onderwijs, hebben ook pensioenfondsen van de sector Metaal en Techniek, alsmede Zorg en Welzijn bijna honderd miljoen in de eigenaar van Tihange en Doel zitten. •

tekst Rob Janssen • foto Peter de Vos

foto Daniël de Jongh

SCROOGE ANNO 2018

DE LANGE ARM VAN HOOG CATHARIJNE

Een eenzame kerst dreigt voor Utrechts verschoppelingen en minderbedeelden. Traditiegetrouw organiseert het Leger des Heils er activiteiten voor kwetsbare mensen. Maar de eigenaar van Hoog Catharijne dreigt een streep door de rekening te zetten, met een verbod op de jaarlijkse kerstcollecte in het overdekte winkelcentrum. Mag dat zomaar?

BESCHIEDEN MAAR VASTBERADEN staan de collectanten van het Leger des Heils met hun rode kerstpot op de stationstraverse. Tienduizenden mensen lopen hier dagelijks vanaf het Centraal Station door Hoog Catharijne naar de binnenstad. Vriendelijk knopen de 'heilsoldaten' een praatje aan. De opbrengst van hun kerstcollecte is bestemd voor kerstpakketten en activiteiten voor kwetsbare mensen, waaronder eenzame ouderen, daklozen en verslaafden.

Het is een goede plek om te staan, vertelt majoor Fred Nieuwland van het Leger des Heils. De jaarlijkse opbrengst kan oplopen tot wel vierduizend euro. Bovendien staan de collectanten er droog en beschermt: 'Dat is fijn, want veel leden van ons kerkgenootschap zijn een dagje ouder. Die kunnen niet urenlang in de kou staan kleumen.'

Maar aan deze traditie leek afgelopen december een hardvochtig eind te komen. Het in Parijs gevestigde beleggingsfonds Klépierre, eigenaar van ruim 180 winkelcentra in zestien verschillende landen, wilde dit jaar geen toestemming geven. In 2015 nam Klépierre de Nederlandse retailvastgoedbelegger Cório over – en daarmee ook Hoog Catharijne. Een van de huisregels bij de Fransen behelst het verbod op collectes op 'hun' grondgebied. Tim Schipper, fractievoorzitter van de SP in de Utrechtse gemeenteraad, aarzelde geen moment toen hij vernam van het op handen zijnde verbod. Samen met de ChristenUnie stelde hij raadvragen. Klépierre, klaarblijkelijk geschrokken van de plotselinge publiciteit en politieke aandacht, gaf schielijk nog eenmaal toestemming voor de kerstcollecte. Maar vanaf dit jaar moeten de collecterende soldaten hun heil elders zoeken. De kwestie legt een lang-slepend probleem in de Utrechtse samenleving bloot, legt Schipper uit: 'De onderliggende vraag is: wie is de baas in de stad Utrecht?' Die vraag blijkt nog niet zo eenvoudig te antwoorden.

Met de dossiers over Hoog Catharijne en het stationsgebied zou je met gemak een bibliotheek kunnen vullen. Al tijdens de opening in 1973 gingen duizenden Utrechters de straat op om te protesteren. De sloop van de historische stationswijk en het monumentale pand van verzekeringsmaatschappij De Utrecht is velen nog altijd een doorn in het oog. De betonnen winkelkolos, aangeprezen als toonbeeld van 'tijdloze' functionele architectuur, raakte bovendien al snel hopeloos verouderd en verloederd. Vernieuwingsplannen, het ene nog megalomaner

foto SP Utrecht

dan het andere, volgden elkaar in rap tempo op. De inwoners van Utrecht waren sceptisch. Een nieuwe politieke partij, Leefbaar Utrecht, dankte er zelfs haar stormachtige bestaan aan.

Welkom in Cório-City

In 2006 werden de overeenkomsten voor de metamorfose ondertekend door de gemeente, Cório (toen nog eigenaar van Hoog Catharijne), de Jaarbeurs en de NS. Het ging toen ook al over wie wat zou betalen – en wie wat mocht bepalen. De SP zag de bui een jaar eerder al hangen en plaatste alternatieve plaatsnaamborden aan de invalswegen van de stad, met de waarschuwendende tekst 'Welkom in Cório-City'. Inmiddels verkeert de uitvoering van de herontwikkeling, inclusief het station, muziekcentrum en nieuw stadskantoor, in een vergevorderd stadium.

Maar de vraag wie de macht heeft is nog onverminderd actueel, zo blijkt uit de comotie over de kerstcollecte. De gemeente, zo bleek bij de beantwoording van de raadvragen, heeft geen problemen met de inzameling van het Leger des Heils. 'Het probleem,' vertelt Schipper, 'is dat Hoog Catharijne is gebouwd als verbinding tussen het station en de stad Utrecht. Destijds een heel nieuw en onbekend concept. De gemeente sloot een erfpachtovereenkomst met het winkelcentrum en er werd afgesproken dat in de gangen van Hoog Catharijne niet alleen de huisregels van het winkelcentrum gelden, maar ook de gemeentelijke regels.' Een ambivalente overeenkomst dus, waarin de toekomstige twistappel al lijkt te zijn ingebakken. Tot 2013 was er echter geen twijfel over mogelijk dat het gemeentebestuur uitmaakte wie een vergunning kreeg voor kraampjes en evenementen in het winkelcentrum. In de gemeentelijke regels, vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), waren de passages van Hoog Catharijne aangemerkt als een publieke ruimte waar de gemeente het laatste woord heeft in dergelijke zaken. Het Rijk vond echter dat de gemeenten hun APV's moesten vereenvoudigen; en daarmee sneuvelde deze

aparte vermelding. Toch werd het Leger des Heils ook toen geen strobreed in de weg gelegd, de jaarlijkse collecte was al sinds het ontstaan van Hoog Catharijne een vanzelfsprekendheid. Pas met de overname van Cório door Klépierre veranderde dat.

Naargeestig

Dat de gangen van Hoog Catharijne anno 2018 nog altijd dienen als verbindingsroute tussen het station en de binnenstad, lijkt geen twijfel. Het alternatief, om het winkelcentrum heen lopen, is verre van aantrekkelijk. Op straatniveau oogt de buitenkant van Hoog Catharijne aan de stationskant nog even naargeestig als in de jaren tachtig en negentig, toen drugsdealers en dakloze verslaafden onder erbarmelijke omstandigheden de krochten onder het winkelcomplex bevolkten. Een voorstel voor een andere route naar de stad, via trappen rechtstreeks vanaf de perrons naar de nieuwgebouwde Moreelsebrug die langs het winkelcentrum loopt, stuitte op een veto van Hoog Catharijne.

Het voorval tekent de opstelling van de opeenvolgende eigenaars, momenteel Klépierre, in de stad. Tim Schipper: 'De vastgoedgigant was bang dat er minder mensen via Hoog Catharijne naar de binnenstad zouden lopen. Klépierre wil een monopolie hebben op toegang tot de binnenstad, maar wil niet de verantwoordelijkheid van een openbare weg. Je kunt niet beide hebben. Klépierre is te gast in onze stad en zal ook aan de Utrechters moeten denken, niet alleen aan het eigenbelang.' Ook hekelde hij het feit dat na de verbouwing van Hoog Catharijne een aantal kleine ondernemers niet in het complex kunnen terugkeren en dat Klépierre sinds kort alle winkels verplicht om tot 20 uur 's avonds open te blijven.

Van wie is de openbare ruimte?

De vragen die opdoemen zijn exemplarisch voor de huidige tijd: van wie is de openbare ruimte? Wie heeft het voor het zeggen op een overdekt stuk weg dat in private handen is? Wie bewaakt er de orde? Wie mag beslissen wie er collecteert – of een politieke mening uit?

In de historie van Hoog Catharijne vormt de periode van overlast door dealers, drugsverslaafden en daklozen een aparte maar zeer navrante passage. Rond de eeuwwisseling sloegen de gemeente, de politie, de zorgverzekeraars én de winkeliers de handen ineen. Het winkelcentrum werd 'schoongeveegd' en er kwam alternatieve opvang in de vorm van hostels en huiskamerprojecten. Uiteraard was het gemeentebestuur, en in het bijzonder de burgemeester, eindverantwoordelijk voor de openbare orde.

Kort nadat Klépierre bekendmaakte de kerstcollecte nog slechts eenmaal toe te staan, organiseerde de SP Utrecht een bliksemactie. Met het uitrollen van een spandoek met de tekst 'Van wie is de stad?' werd de aandacht gevraagd van het winkelend publiek. Na tien minuten werden de demonstranten door de particuliere bewakers van Hoog Catharijne weggestuurd.

Voorlopig is het laatste woord over de kwestie nog niet gezegd, maar één ding is duidelijk: als het aan de SP ligt, gaat de kerstcollecte van het Leger des Heils op Hoog Catharijne ook in de toekomst gewoon door. Tim Schipper: 'Klépierre gedraagt zich als heer en meester in de stad. Wij zijn van mening dat niet de multinationals, maar de inwoners bepalen wat er in Utrecht gebeurt.' •

tekst Robin Bruinsma en Daniël de Jongh

foto Eduard van Schellinga

1

2

3

1. Scène uit het Pauperparadijs
2. Ron Meyer en Maureen Hubbard
3. Vlnr: Lieke Smits, Ron Meyer, Jim van Os, Tom de Ket, Roxane van Iperen en Kim Putters
4. Sinan Can
5. Emile Roemer
6. Zangeres Lavalu
7. Een zaal vol geïnteresseerden

4

5

6

7

EERSTE EDITIE

THEATER VOOR ELKAAR

De eerste editie van Theater Voor Elkaar, een prikkelende combinatie van politiek debat en geëngageerd muziektheater, ging er bij de ruim duizend bezoekers in als koek. Al werden er bepaald geen zoete broodjes gebakken.

OPINIEMAKERS, AAN DE TAND GEVOELD door Ron Meyer en Lieke Smits, kraken noten over het belang van samenhang en gemeenschapszin. En wie het na de inleiding door (kantoor)taalprofessor Japke-d. Bouma toch nog waagt 'jeukwoorden' te gebruiken, Engelse of misleidende termen, wordt genadeloos door de gemotiveerde zaal op de vingers getikt.

Herman Vervaart en Lisette van Dijk uit Bergen op Zoom zijn er ook bij in het Chassé Theater in Breda. Een maand eerder bezochten ze de nieuwe-ledendag in het gebouw van de Tweede Kamer. Bij die gelegenheid liet Herman, oud-raadslid voor D66, zich ontvallen dat hij – ondanks sympathie voor de SP – geen lid zou worden. En wat zegt hij nu? 'Ik ben onlangs alsnog lid geworden. Wat jullie allemaal voor elkaar krijgen, zoals nu weer deze uitermate boeiende middag, is echt geweldig. Daar wil ik voortaan helemaal bij horen.' Partner Lisette kijkt hem triomfantelijk aan. Dat wist zij al veel langer.

Organiseren en mobiliseren, dat kan de SP. Zo zit er een ijzersterk panel met hoogleraar psychiatrie Jim van Os, directeur van het CPB Kim Putters, auteur Roxane van Iperen en regisseur en acteur Tom de Ket. Zo levert Peter van Uhm, voormalig Commandant der Strijdkrachten, een bijdrage in de vorm van een videoboodschap. Zo spreekt documentairemaker Sinan Can gloedvol over de desastreuze gevolgen van armoede, onwetendheid en discriminatie en zo steelt de Amsterdamse buurtactiviste Maureen Hubbard de harten van haar

toehoorders. En dan moet het theater nog beginnen.

De toon voor het debat wordt gezet door Paul Depla, burgemeester van Breda, die in zijn eigen stad waarneemt dat de postcodes aangeven of bewoners de wind in de rug dan wel tegen hebben. Door een groeiende kloof tussen arm en rijk ontstaat volgens hem een parallelle samenleving en dreigen steeds

'Samen staan we sterker'

meer mensen, bijvoorbeeld, in het drugsmilieu te belanden omdat 'daar tenminste wel naar hen wordt geluisterd'. Want: mensen zijn op zoek naar geborgenheid en als ze die niet vinden in de bovenwereld... Kim Putters hekelt het gebrek aan vertrouwen in de maatschappij bij de overheid. Je kunt wel blijven hameren op zelfredzaamheid, maar niet vervolgens alles willen controleren. Jim van Os geeft onomwonden toe dat de academische elite zich moet afvragen wat haar rol moet zijn in een land waar mensen naast en met elkaar horen te leven. Peter van Uhm onderstreept het belang van respect voor elkaar, ondanks eventuele meningsverschillen. Roxane van

Iperen spreekt liever van een moraliteits- dan een identiteitscrisis, zet zich af tegen de schaamteloosheid van iemand als Trump en houdt het publiek een spiegel voor: in haar vergezicht stelt de linkse oppositie zich niet langer uitsluitend reactief op, maar ontwikkelt deze een visie op een betere toekomst voor iedere burger. Maureen Hubbard, die succesvol actie voert voor betere woonomstandigheden in Amsterdam-Zuidoost, sluit haar redevoering af met vier woorden: samen staan we sterker.

Die strijdvaardigheid klinkt ook door in enkele krachtige scènes uit Het Pauperparadijs, de wervelende voorstelling over het negentiende-eeuwse heropvoedingskamp in Veenhuizen, waarin theatermaker Tom de Ket ('neoliberalisme is een keiharde ideologie') actuele thema's niet schuwt. Het Pauperparadijs wordt na twee zomers op locatie in Drenthe volgend jaar juli een aantal keren opgevoerd in het Amsterdamse Carré. (Dan nog) partijleider Emile Roemer sluit Theater Voor Elkaar af met een strijdvaardig betoog: 'Zij hebben het geld, wij hebben de mensen.' Hij nodigt iedereen uit voor de speciale SP-matinee op zondag 7 juli in Carré. 'Een kaartje kost slechts 7,50 euro. Wie vandaag lid wordt van onze partij mag zelfs gratis naar binnen.' Herman Vervaart uit Bergen op Zoom grijpt naast dat aanbod. Hij is, weliswaar nog maar net, immers al lid. Maar, zo zegt hij: 'Dat maakt niks uit, dit Theater Voor Elkaar smaakt naar meer. Ik ben er straks bij, reken daar maar op.' •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

 Het hele Theater Voor Elkaar terugkijken?
Dat kan op: sp.nl/tve

> LOKALE SUCCESSEN GROOT EN KLEIN

foto's archief SP en Creative Commons CC

Rem op racebaan

Automobilisten op de Graafsebaan in Heesch wanen zich F1-coureurs. Maar komend jaar wordt het hardrijden aangepakt, dankzij de inzet van een door de SP gesteund actiecomité en SP-wethouder Rein van Moorselaar.

Toilet in Schollebos

Capellenaren haalden ruim 200 handtekeningen op voor een openbaar toilet in het Schollebos. Met dank aan een aangenomen SP-motie worden er aankomend voorjaar wc's geplaatst. Goed nieuws voor recreanten met hoge nood!

Balkons opgeknapt

Flatbewoners uit Cuijk mochten wegens instortingsgevaar afgelopen zomer opeens hun balkon niet meer betreden. Met hulp van de SP drongen ze er met succes bij de woningcorporatie op aan om de balkons te stutten.

Geld voor speelplekken

'Kan deze speeltuin beter?', vroeg de Delftse SP aan honderden omwonenden van twee speelplekken. Mede door het onderzoek komt de gemeente met meer geld en een nieuw plan voor speeltuinen.

Bonnenquotum afgeschaft

De Haagse SP ontdekte dat handhavers werden beoordeeld op basis van het aantal uitgedeelde bonnen en trok hierover aan de bel. Dankzij een aangenomen motie behoort het bonnenquotum nu tot het verleden.

Skate-spektakel

Initiatiefnemers van een internationale skatewedstrijd kregen aanvankelijk geen toestemming van de gemeente Den Bosch voor hun evenement. Door de inzet van de SP-fractie kon het spektakel toch doorgaan.

Afbraak veerdienst geremd

Door niet aflatende inzet van de SP blijft de veerboot tussen Vlissingen en Breskens voorlopig op normale tijden varen. Andere partijen 'schrokken' van het opheffen van de dienst – waar ze eerder nog voor stemden.

Voorbeeldig vervoer

De SP Heerenveen streed samen met gebruikers van Wmo-vervoer en FNV-Taxi succesvol voor het recht op vrije taxikeuze. De nieuwe manier van aanbesteden wordt nu door de FNV als goed voorbeeld aangehaald.

Echte banen

Op initiatief van de SP wordt in Maastricht de Roemernorm ingevoerd: voortaan mag niet meer dan 10 procent van de personeelskosten worden uitgegeven aan extern personeel. En dat betekent meer echte banen!

Bewoners op de hoogte

Sinds de zomer werden vergunningaanvragen in Meierijstad niet meer in de lokale kranten gepubliceerd, wat tot veel onvrede leidde bij bewoners. De SP dwong het stadsbestuur de keuze terug te draaien.

Sociaal aan de slag

Mede dankzij de SP steekt de gemeente Hof van Twente 1,5 miljoen in sociaal-economische initiatieven. Voorbeelden: de wasserijdienst, kledingbank en boodschappendienst, waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag kunnen.

Steun voor voedselbank

Toen Tilburg de subsidie aan de voedselbank voor uitgifte in de regio stopzette, kwam de SP Goirle in actie. Hierdoor hoeven Goirlenaren die niet rond kunnen komen niet ver te reizen voor hulp.

Renovatie naar wens

Bewoners van de wijk Kleine Driene in Hengelo legden, gesteund door de SP, afgelopen zomer tien eisen neer bij woningcorporatie Welbions voor de renovatie van hun woningen. Het merendeel wisten zij binnen te halen.

Niet slopen maar investeren

Pekelder woningcorporatie Acantus was van plan woningen aan de Lindenlaan en Scheepshellingstraat te slopen. Een bewonerscomité dwong met steun van de SP af dat er juist wordt geïnvesteerd in de buurt. Een grote overwinning!

Speeltuin opgeknappt

Sinds afgelopen zomer is de SP Veendam trots bezitter van de Domela Nieuwenhuis buurt-bokaal. De afdeling steunde bewoners in hun succesvolle strijd voor de opknabbeurt van een verloederde en onveilige speeltuin.

Geen parkeerplaatsplicht

Nieuwe bewoners van appartementencomplex De Posterije in Oss betaalden verplicht voor een parkeerplaats – zelfs zonder auto! De bewonerscommissie kwam hier met de SP tegen in actie en won.

Sloopplannen gesloopt

Al maanden trekt de Utrechtse SP samen met bewoners van de Croeselaan op om hun beeldbepalende woningen te behouden. Deze maand wist fractievoorzitter Tim Schipper de sloopplannen in de raad te blokkeren.

Zorg voor statushouder

De SP Amstelveen vroeg met een YouTube-filmpje aandacht voor de situatie van een Syrische statushouder met een beperking, die niet de zorg kreeg die hij nodig had. Mede hierdoor krijgt hij toch een aangepaste woning.

Groene vingers

Dat de SP graag de handen uit de mouwen steekt was afgelopen zomer te merken in Geertruidenberg. Leden maakten een overwoekerd park met begraafplaats achter verzorgingshuis de Riethorst onkruidvrij.

Succes voor truckers

De SP Venlo steunde woedende truckers die in actie kwamen tegen de sluiting van een parkeerterrein voor vrachtwagens. Na tussenkomst van de rechter moest het terrein weer worden geopend: hierdoor kan restaurant Truckstop blijven voortbestaan.

Uit de schulden

Benadeelde Boxmeeders kunnen rekenen op de SP. Eén gezin bleek na veel brieven en telefoontjes door de SP-hulpdienst in plaats van bijna 6000 euro schuld ruim 600 euro tegoed te hebben!

Super!

Op aandringen van de SP gaat het stadsbestuur van Oude IJsselstreek eindelijk onderhandelen over een tweede supermarkt in Varsseveld. Bewoners vragen er al jaren om.

Hockeyclub gered

De Bilt kent twee hockeyclubs, waarvan de één alle subsidie kreeg en de ander moest spelen op een slecht veld. Dankzij de SP worden beide clubs nu gelijk behandeld door de gemeente.

Bevallen in de buurt

Twee jaar lang streed de SP Vlaarding en samen met het CDA voor behoud van de kraamafdeling van het Vlietland ziekenhuis. Afgelopen herfst werd bekend dat bevallen er voorlopig mogelijk blijft. Ook de afdeling Kindergeneeskunde blijft.

EVEN GOED OPLETTEN

Meesters en juffen hebben een prachtig en heel belangrijk beroep. Toch wordt er al jaren te weinig geld voor uitgetrokken. De werkdruk is hoog en steeds minder mensen willen voor de klas staan. Om de problemen aan te pakken is 1,4 miljard euro extra nodig, stelt de actiegroep PO in Actie (PO staat voor Primair Onderwijs). Te veel, vindt het kabinet Rutte III. Het kabinet dat wél zomaar de dividendbelasting afschafte: een cadeautje van, even goed opletten, 1,4 miljard euro voor bedrijven met miljardenwinsten. Om hun eis kracht bij te zetten, staakten onderwijzers een uur in juni en in oktober en december een hele dag. Kamerlid en onderwijswoordvoerder Peter Kwint: 'Ze krijgen alle steun van de SP, want ze hebben volkomen gelijk.'

foto Suzanne van de Kerk

> SP NIET AKKOORD MET JEFTA

SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur verzet zich tegen de stortvloed aan handelsverdragen die de Europese Commissie met grote haast wil doordrukken. Zo sloot de EU op 8 december een verdrag met Japan, JEFTA, terwijl dit land internationale afspraken ondermijnt over illegale houtkap en walvisvangst. Mineur: 'Japan en de EU gaan hun nationale regels harmoniseren, waarbij het bedrijfsleven actief betrokken wordt en zijn zegje mag doen. Dat gebeurt achter gesloten deuren.' Volgens Mineur is JEFTA in de eerste plaats een verdrag voor multinationals. 'We hebben een radicale koerswijziging nodig, en een eerlijke handelsagenda die mens, dier en milieu ten goede komt.'

> ONBETROUWBAAR ONDERZOEK

'Een doodzonde in de wetenschap.' Zo typeert SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen het gemorrel van het ministerie van Justitie en Veiligheid aan onderzoeken van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Actualiteitenrubriek Nieuwsuur onthulde dat conclusies, van onder andere onderzoeken naar coffeeshopbeleid, zijn aangepast om beter aan te sluiten bij de keuzes van het ministerie. Van Nispen voelt zich belazerd en vindt het hoog tijd dat het WODC echt onafhankelijk wordt.

foto archief ROOD

> POEPDOOS

Maaltijdbezorgdienst Deliveroo kreeg op 18 december zelf een dampend pakketje afgeleverd: een bezorgbox vol 'Deliveroo'. Aanleiding was de benoeming van Deliveroo tot 'Flexremist van het Jaar' door ROOD, jong in de SP. Het bedrijf wil namelijk van alle tweeduizend bezorgers schijnzelfstandigen maken. Volgens SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent moet de regering dit soort wanpraktijken aanpakken, door flex fors duurder te

maken. Hij stelde daarom met GroenLinks en PvdA voor om de WW-premie die werkgevers bij flexcontracten betalen vier keer zo hoog te maken. Van Kent: 'Het principe dat de vervuiler betaalt is bij milieuwetgeving heel gebruikelijk. Bedrijven die de arbeidsmarkt vervuilen door misbruik te maken van flexwerk, komen er nog altijd mee weg. Daar moet per direct een einde aan komen.'

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

STOP RUTTE IN ZIJN MARS OP WEG NAAR DE VERENIGDE STATEN VAN EUROPA

Nu de Britten in het politieke spel niet meer echt meedoen, willen de aanhangers van een Europese superstaat hun slag slaan. Veel hangt af van de vraag of Merkel in Duitsland gaat regeren met de sociaaldemocraten. De partijleider van de Duitse sociaaldemocraten, Martin Schulz, was al super-Eurofiel toen hij nog voorzitter van het Europees Parlement was – maar nu maakt hij het nog bonter: in 2025 moeten wat hem betreft de Verenigde Staten van Europa een feit zijn. En wie daar geen zin in heeft, stapt er maar uit, net als de

Britten. Als Merkel met hem gaat regeren, dan wordt zij een tweede Macron, de Franse president die ook al een superstaat wil.

Met Schulz en Macron zijn we het als SP fundamenteel oneens: een VS van Europa staat zo ver af van de gewone mensen dat grote bedrijven er de baas zullen zijn, net als nu al het geval is, met hun tienduizenden lobbyisten. Bovendien, 27 of meer lidstaten kun je niet gedwongen doen samensmelten, in ieder geval niet op een vreedzame manier.

Toch wil ik ze één ding nageven: ze zijn tenminste wel duidelijk. Vergelijk dat eens met de Nederlandse regering: Rutte is zogenaamd tegen een superstaat maar stemt wel in met iedere stap op weg daarnaartoe. Dus sluit Rutte III zich aan bij een Europees Openbaar Ministerie, is er geen principieel verzet tegen de titel 'Europese minister van Financiën' en is het kabinet vóór een Europese defensie. Dat is de boel voor de gek houden: de bescherming van Rutte tegen Macron en Schulz is nul. Er was in 1936 ook zo'n premier die tegen de bevolking zei: 'Gaat u maar rustig slapen'. Dat was Colijn en het liep niet goed af, zoals we allemaal weten. Daarom moeten we Rutte ontmaskeren en stoppen, voordat die superstaat er gewoon al is.

LINKSVOOR

‘WE KUNNEN HET MILIEU NIET AAN DE MARKT OVERLATEN’

Marije van Hell (21) studeert Ruimtelijke Ontwikkeling/Climate and Management aan de Haagse Hogeschool. ‘Een leuke opleiding, over het klimaatvriendelijker inrichten van de samenleving. Dat gaat over beleid, maar is ook heel praktisch en technisch: hoe werken windturbines en zonnepanelen, waar moeten de waterleidingen en de parken en groenstroken komen in een nieuwbouwwijk. Veel studiegenoten willen het bedrijfsleven in, maar ik wil liever de wereld redden dan geld verdienen aan duurzaamheid.’

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Wanneer ben je lid geworden van de SP?

‘Dit jaar, vlak voor de verkiezingen. Ik had de sites en verkiezingsprogramma’s van alle partijen goed bekeken en dacht: jee, waarom heb ik nooit gemerkt dat er een partij is die zo dicht bij mijn standpunten staat?’

› Wat voor standpunten dan?

‘Dat we zaken van levensbelang, zoals milieu en duurzaamheid, niet aan de markt kunnen overlaten. Iets milieuvriendelijks verkopen bij een winkelketen is leuk, maar dat gaat de wereld niet redden. We moeten de banden tussen het grote bedrijfsleven en de overheid aanpakken. Grote vervuilers moeten niet simpelweg de rekening bij de burgers neerleggen maar zelf echt milieuvriendelijker te werk gaan.’

› Je bent actief bij ROOD Den Haag.

‘Ja, ik vond het meteen een leuke groep. Ik ben creatief, dus ze weten mij ook altijd wel te vinden om iets te knutselen. Ik heb bijvoorbeeld de mobiele balie voor het

Meldpunt Deliveroo gemaakt. We spreken Haagse riders aan, fietsende maaltijdbezorgers, om te informeren naar hun arbeidsvoorwaarden en te overleggen hoe ze zich kunnen organiseren.’

› Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?

‘Muziek. Ik ga graag naar optredens en vaak koop ik dan ook nog een lp.’

› Een lp?! Zo’n onhandig ding?

‘Ja, heerlijk nostalgisch, met van die oude tikjes ertussendoor. Ik heb er veel. Ook lp’s waar ik vroeger met mijn vader naar luisterde, zoals Alan Parsons Project.’

› Wat is je favoriete plek op de wereld?

‘De kust. Als mijn hoofd vol is, ga ik in mijn eentje wandelen aan het strand. Ik heb pas ook voor het eerst gesurft: golfsurfen, op zo’n kleine surfplank. Iedereen zei dat het moeilijk zou zijn, maar ik bleef tijdens mijn eerste lesje al staan. Fantastisch! Ja, ik heb echt wel wat met de zee.’ ●

ODE AAN DE ARBEID

MIJNWERKERS-MISÈRE

Museum Helmond brengt met een selectie uit het oeuvre van Constantin Meunier, aangevuld met werk van gelijkgestemde tijdgenoten, een ode aan de arbeider. Een rondgang langs de boeiende expositie is pas compleet na het zien van de korte documentaire *Misère au Borinage* van Henri Storck en Joris Ivens.

DE BELGISCHE BEELDHOUWER, schilder en graficus Constantin Meunier (1831-1905) is in zijn tijd vergeleken met Rodin, maar waar zijn Franse collega vasthield aan het impressionisme maakte hij de overstap naar het realisme. Meunier bracht rond 1880 meerdere bezoeken aan steenkolenmijnen en andere industrieën. Hij raakte zo onder de indruk van het lot van de werkende mens dat hij fabrieksarbeiders, mijnwerkers en boeren in hun volledige waardigheid ging portretteren. Met zijn kijk op – en verbeelding van – de beoefende leef- en werkomstandigheden van de werkende klasse inspireerde Meunier andere kunstenaars, onder wie Vincent van Gogh. Ook zij togen naar de Belgische mijnstreek de Borinage, om in hun werk te getuigen van het harde bestaan, van uitbuiting en schrijnende armoede, van het smerige leven boven en onder de grond. Met zijn beelden, schilderijen en tekeningen droeg Meunier bij aan de vernieuwing in de beeldende kunst. Hij had oog voor de sociale problematiek van zijn tijd, al hield hij politieke bedoelingen op afstand. Hem ging het louter om onderwerpen die de moeite waard waren. Bij de Belgische Werklieden Partij, de eerste socialistische politieke beweging voor Vlaamse en Waalse arbeiders, heeft Meunier nooit aansluiting gezocht.

Andere kunstenaars, onder wie Georges Higuët, bleven geen buitenstaander. Higuët sympathiseerde met het socialisme. Hij plaatste altijd een bijl naast zijn naam, als blijk van solidariteit. Higuëts portretten vormen een ondubbelzinnig eerbetoon aan de mijnwerkers, wier miserabele lot hij zich werkelijk aantrok.

Een van de meest indringende doeken die in Museum Helmond te zien zijn, is *Misère*. Een olieverf van Lucien Lejeune uit 1892, waarop

een man en vrouw in hun huisje zitten. Zij koestert haar baby, hij zit met de rug naar het raam en staart vertwijfeld voor zich uit. Buiten trekken demonstranten voorbij, met een rode vlag. Lejeune schetst hiermee de knagende twijfels van de mijnwerker. Moet hij meedoen met de staking voor meer loon en betere rechten – en zo regelrecht op ontslag aansturen? Of moet hij kiezen voor behoud van zijn baan en thuisblijven? Een duivels dilemma, want als hij wil blijven werken, verbetert zijn situatie niet. Veertig jaar nadat Lejeune *Misère* schilderde, maakten Henri Storck en Joris Ivens een documentaire met dezelfde titel. Zij verbleven geruime tijd onder de mijnwerkers in de Borinage, voortdurend op de hielen gezeten door de mijnpolitie. Telkens als de twee filmmakers een aantal meters film hadden geschoten, bracht een koerier de spoelen in allerijl naar Brussel, zodat ze niet in beslag

konden worden genomen. Later, in de montage, ontstond een verbijsterend tijdsbeeld dat anno 2017 niets aan zeggingskracht heeft ingeboet. De opnamen van de barre huisvesting van de kinderrijke gezinnen, de vernedering van mannen en vrouwen, de arrogantie van het kapitaal en de wankelmoedige houding van de kerk, kortom van de nauwelijks te bevatten ellende, wekt 85 jaar later nog altijd diepe verontwaardiging op. Overigens werden de mijnen in de Borinage in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw gesloten. Sindsdien heeft deze streek de hoogste werkloosheid van België. ●

tekst Robin Bruinsma

 De tentoonstelling in Museum Helmond duurt tot 4 maart 2018; voor meer bijzonderheden zie www.museumhelmond.nl

Lucien Lejeune: *Misère*.

PESTKORTING

Met ontsteltenis lezen wij als werknemers van de sociale werkvoorziening dat het kabinet het voornemen heeft om mensen met een arbeidshandicap op hun inkomen te korten. Waar moeten wij dan wonen, leven et cetera? Ook wij hebben wat opgebouwd en willen dat niet zomaar kwijtraken. Wat heeft dit kabinet tegen ons? Eerst wordt de WSW afgeschaft en omgezet naar de Participatiewet – die helemaal niet blijkt te werken want mensen in de participatiewet bouwen nauwelijks een toekomst op – en nu nemen ze ons ook nog een groot deel van ons salaris af. Hoe moeten mensen met een arbeidshandicap dan hun vaste lasten betalen? Voedselbanken hebben nu al wachtlijsten, dat wordt toch een regelrechte ramp? Wat heeft dit kabinet tegen ons? Weet Mark Rutte wel wat het is om iedere dag met een beperking te gaan werken? Wij werken hard, want het kost ons veel energie om te werken, maar we verdienen ons eigen geld, wat ze ons nu ook nog eens af willen nemen. Deze maatregel mag geen doorgang vinden. Wij willen niet steeds de klos zijn. Als werken moet lonen, moet dit voor alle doelgroepen gelden. Of

moeten wij de afschaf van de dividendbelasting betalen? Als werkenden in de sociale werkvoorziening voelen wij ons heel erg in een hoek gedreven en gediscrimineerd. Het is al een straf om met een handicap te moeten leven, om je dagelijkse rol te vervullen. Maar wij willen werken voor ons geld, werken is afleiding, werken is leuk. Ook mensen als Mark Rutte kunnen gehandicapt worden, een ongeluk zit in een klein hoekje. Neemt hij dan ook genoeg met een salaris onder het minimum? Staat hij daar wel eens bij stil? Laat hem eens een tijd rondkomen van ons salaris en zien wat het is om met een handicap te leven. Dit kan niet, dit is a-sociaal. Ga dit niet pikken.

Caroline Pries-Wijnen, Helmond

BLOEIEND VERZET

Met opgewekt gemoed togen Pien van der Kleij en ik namens de SP-werkgroep Stede Broec naar Groningen. Na een mooi programma kregen wij, ongeduldige bollenbouwers, een letter van de tekst 'KOP D'R VEUR!' – wat zoveel betekent als laat het hoofd niet hangen. Doorzetten dus, met het verzet tegen de gasboringen. Zoals ook wij

zouden moeten doorzetten om niet in de zuigende prut (een andere naam voor die natte klei heb ik niet) de vele bollen uit de kratten en netjes op de grond te krijgen. Pien en ik poogden meteen maar het uitroepteken aan het eind van het veld voor onze rekening te nemen. Nou, dat was makkelijker bedacht dan gedaan!! Want het was al een hele klus om zo ver te komen! Al gauw bleef een van mijn Zweedse muilen zo vast in de prut steken, dat ik maar verder ben gaan 'ploppen' op mijn sokken; muilen in de hand. Maar ondanks de barre omstandigheden was het toch wel een feestelijke actie van Bloeiend Verzet. Eind april gaan we eens kijken hoe KOP D'R VEUR er dan bij staat.

Paulien Winnubst, Lutjebroek

EVEN RECHTZETTEN

In de vorige Tribune (december 2017) staat de naam Anjo de Haan bij een foto bij het nieuwsbericht Bloeiend verzet in Groningen (p.20). Die foto is echter gemaakt door Diederik Olders; Anjo de Haan is de maker van de foto van de Groninger Bodembeweging op pagina 7.

Redactie Tribune

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune januari 2018

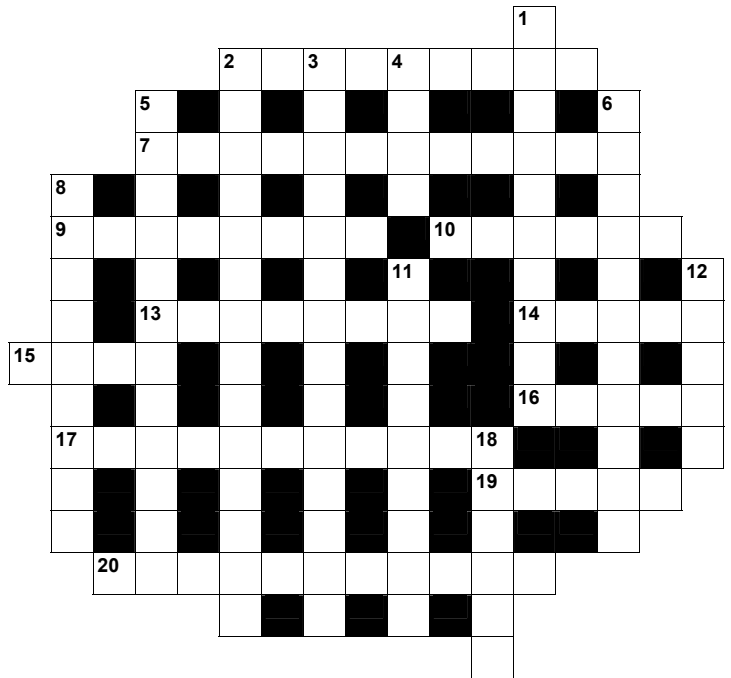
CRYPTOGRAM

Horizontaal

2 Legerdokter zonder specialisme. (9) 7 Pa en ma doen hun best voor de school. (12) 9 Meer vriend dan nodig. (8)
 10 Octrooi ziet er puik uit. (6) 13 Met moeder kun je bakken. (8 en 2,2,4) 14 Gooi een stuk touw weg. Je vangt nog eens wat. (5)
 15 Meisje houdt alleen van Engelse grappen. (4) 16 (tekst)Verzui-
 ling in de krant? (5) 17 Inschatting van een verteller. (11)
 19 Schroeft in de rondte. (5) 20 Heeft de koning ze wel allemaal op
 rijtje? Nee? Tijd voor feestgedruis. (11)

Verticaal

1 Geeft al kwispelend de tijd. (10) 2 Financiële ondersteuning voor
 als je aan de grond zit. (14) 3 Bloem van lichte zeden. (14)
 4 Kruiperige vochtafscheiding? (4) 5 Meerdere van een slaafs
 onderwijzer. (12) 6 Gaapt tussen hoog- en laagopgeleide vrienden.
 (11) 8 Een bak vol ellende, die groente. (9 en 3,6) 11 Gasstel voor
 slaperig koker. (9 en 3,6) 12 Tekent dat zijn moeder roept. (5 en 3,2)
 18 Dit woord wordt niet verkocht. (6)

ANAGRAAF

Vind vanuit de anagrammen alle 6 landen. Van elk land moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit vormt een half-anagram: de letters kunnen tot een (politiek) woord gevormd worden. Stuur dit woord naar de redactie.

De 'lange ij' = 1 letter (y). Verbindings-streepjes en spaties tellen niet mee; accenten vallen vaak weg in de anagrammen.
 Veel puzzelplezier.

1 M a k A a r d g a s

4 R e n t e G n o o m

2 S l u w I n t r a d

5 L y c h e e S n e l

3 V a a k D i e p e r

6 N u S i l i c a a t

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					

OPLOSSINGEN WINTERPUZZEL 2017

Oplossing Omvormer

Horizontaal

Atoomdeeltjes;
 Edda;
 Log;
 Knie;
 Patiëntenstop;
 ISBN;
 Utah;
 Knakenpoetser;
 Slee;
 Git;
 Aïda;
 Acteur;
 Tartan.

Verticaal

Aleppo;
 Oude Testament;
 Dylan;
 Eagle;
 Jonathan Swift;
 Sherpa;
 Einde;
 Trump;
 Neude;
 Akasha;
 Orkaan;
 Niger;
 Octet.

Oplossing Stysteemraadsl

- A) Wiki
- C) Documentum
- E) Voicemail
- G) Millenniumbug
- I) Doordacht Digitaal
- K) Ethische Hackers
- M) Oplaadpunt
- O) AORTA

Totaaloplossing Duogram 2017
 WITTEFIETSENPLAN

De winnaar van winterpuzzel 2017 is Ellen Slits-Louman uit Uden.
Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 31 januari 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?
Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

HET BESTE BOEK,
DE MEEST INVLOEDRIJKE
PERSOON...

POLITICUS
VAN HET
JAAR

DE JEKKERSTE
OLIEBOL...

IK HEB ER NU GENOEG VAN...
OP MIJN LIJSTJE VAN GOEDE
VOORNEMENS IN HET NIEUWE
JAAR STAAT BOVENAAN:
STOPPEN MET LIJSTJES
IN 2018!

ACH,
WAT JAMMER
NOU...

IK HEB NOG EEN LIJSTJE WAAR IK
JE GRAAG OP HAD WILLEN ZETTEN
IN 2018 ...

DE KANDIDATENLIJST VOOR
DE GEMEENTERAADSVERKIEZING...

IK KAN NIET GENOEG
GESCHIKTE KANDI-
DATEN VINDEN...

TOEN
MOEST IK
AAN JOU
DENKEN...

BWA, NEE HOOR,
DA'S NIKS
VOOR MID...

PAT ZEGT IEDEEEN,
PAARMEE ZETTEN WE
WEL DE DEUR OPEN VOOR
(CRIMINELEN EN HUN
STROMANNEN OM DE
POLITIEK BINNEN TE
PRINGEN!

EN STROVROUWEN?
WORDEN DIE WEER
OVERGESLAGEN?
HET ZAL EENS NIET
ZO ZIJN...

NEE, DE KANDIDATEN WORDEN
GENDERNEUTRAAL OP HET
STEMBIJLET VERMELD ...

WE ZIJN
NIET GEK

EN OM DISCRIMINATIE OP GROND VAN AFKOMST
EN ETNICITEIT TE VERMIDDEN ZETTEN WE
NIET DE ÉCHTE NAMEN OP DE LIJST

WAARSCHIJNLIJK
GEBRUIKEN WE GEWOON
NUMMERTJES...

EN VOOR WELKE PARTIJ
BEN JIJ DAN KANDIDATEN
AAN HET WERVEN?

OM DISCUSSIE TE VOORKOMEN
WORDT ER MET GEEN WOORD OVER
DE POLITIEKE OVERTUIGING VAN DE
KANDIDATEN GEREPT, NET ZO
MIN ALS OVER
DE RELIGIE
DIE HIJ...
EH... HET
AANHANGT

GENDERNEUTRAAL,
NIET NAAR
AFKOMST
KIJKEN?

HM... KINKT
SYMPATHIEK

JA HOOR...
HET IS NATUURLIJK WEER
ZO'N PARTIJ VAN EN VOOR OUDE
WITTE MANNEN DIE GEEN VERANT-
WOORDING WILLEN AFLEGGEN
OVER HET GEBREK AAN
MINDERHEDEN IN HUN
CLUBJE...